

Azərbaycanda daha bir məmura cinayət işi açıldı

Hürriyyət

SİZİN ÜÇÜN QƏZET

Nº04 (3295) 30 Yanvar / 2024-cü il

Həftədə 1 dəfə çıxır

Qiyməti: 60 qəpik

ANA XƏBƏR

Dövlətə xəyanətdə ittiham olunan şəxsə hökm oxundu

AŞPA-nın Azərbaycana qarşı qərəzli addımı Paşinyanı arxayınlaşdırıb

"Ermənistanın baş nazirinin rəsmi Bakıya ünvanladığı təkliflər keçərli deyil..."

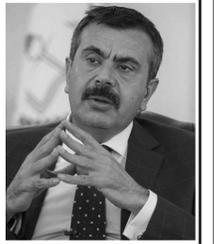

8-9

GÜNÜN NƏBZİ

Müsahibə

"Təcrübəmizi qardaş Azərbaycanla bölüşməkdən çox məmnunuq"

Türkiyənin təhsil naziri: "Azərbaycanda Türkiyə peşə təhsilinin təcrübəsini tətbiq edən məktəblər açılacaq" **6**

Baxış

İçimizdəki təhlükəli düşmən

Bu, ayrı-ayrı fərdlər deyil, tam formalaşmış, dövlətin, müstəqilliyimizin qatı düşməninə dönmüş bütöv bir zümrədir **3**

Ölkə

Yevlax sakinlərindən Prezidentə müraciət

"Aprel döyüşləri" və 44 günlük savaşa ön cəbhənin maddi-texniki təminatını həyata keçirən şikayətçilər öz haqlarını tələb edir **7**

Toplum

"İcra başçısı qondarma ittihamla məni həbs etdirməyə çalışır"

İctimai fəal Məhəmmədəli Səmədovdan Prezident İlham Əliyevə müraciət **12**

Xəbər

Vüqar Səfərlinin əmlak davası

O, külli miqdarda dəyəri olan əmlakların ailə üzvlərinə qaytarılmasını istəyir **2**

Təhsil

"Məktəblər artıq nə təhsil, nə də tərbiyə verir"

Kamran Əsədov: "Bu gün məktəb öz funksiyasını yerinə yetirə, şəxsiyyət yetişdirə bilmir" **5**

Söhbət

"Bütün dünyanın musiqiləri bizim muğamlarımız üstündə köklənib"

Xalq artisti Gülyaz Məmmədova: "Niyə istedadlı gənclərimiz qıraqda qalmalıdır?!" **13**

Oğluna qanunsuz olaraq 8 il iş verildiyini deyən atadan ölkə rəhbərliyinə müraciət

İbadulla İbayev: "Biz ədalətin bərqərar olunmasını öz dövlətimizdən gözləyirik..."
06 dekabr 2021-ci ildə Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində hakim Əli Məmmədovun sədrliyi ilə keçirilən məhkəmə iclasında rüşvət almaqda təqsirləndirilən İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidmətinin Abşeron ərazi şöbəsinin sabiq rəisi Anar Poladov, şöbənin əməkdaşları Səbuhi Rzayev və Afiq İbayev barəsində həbs qərarı verildi... **4**

Cəmiyyət

Şikayət

Həbsxanadan Birinci vitse-prezidentə müraciət

"Saxta ittiham aktı ilə 8 il azadlıqdan məhrum edilmişəm"

Ədliyyə Nazirliyi Penitensiar Xidmətinin 9 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsində cəza çəkən Məmmədov Ədalət Məhərrəm oğlu tərəfindən redaksiyamıza şikayət məktubu daxil olub. Qəzetimiz vasitəsilə Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya, Baş prokuror Kamran Əliyevə müraciət edən şikayətçi qanunsuz olaraq həbsdə yatdığını deyir... **10**

Hürriyyət

SİZİN ÜÇÜN QƏZET

№04 (3295) 30 Yanvar / 2024-cü il Həftədə 1 dəfə çıxır Qiyməti: 60 qəpik

"Titanik"dən 5 dəfə böyük olan gəmi ilk səyahətinə başladı

zavodunda 900 gündə inşa edilən gəminin uzunluğu Eyfel qülləsinin uzunluğunu üstələyir. 20 mərtəbəli gəmiyə hündürlüyü 17 metr olan şalalə, biri göl kimi nəzərdə tutulmuş yeddi hovuz, altı su sürüşməsi, buz meydançası, karusel, 40 restoran və bar daxildir. Gəmidə sənişinləri əyləndirmək üçün 16 nəfərlik orkestrlə yanaşı, müxtəlif musiqi üslublarına malik 50 fərqli musiqiçi və bir çox ko-

Dünyanın ən böyük kruiz gəmisi Mayami limanını tərk edərək ilk səyahətinə başlayıb.

"CNN Türk" xəbər verir ki, Royal Caribbean International tərəfindən dizayn edilən 365 metr uzunluğunda "Dənizlərin İkonası" "Titanik"dən 5 dəfə böyükdür.

Sözügədən gəmi üçün çərşənbə axşamı keçirilən mərasimdə məşhur futbolçu Lionel Messi də iştirak edib.

Gəminin operatoru Royal Caribbean-in verdiyi açıqlamada 365 metr

uzunluğu ilə dünyanın ən böyük kruiz gəmisi olan "Icon of the Seas"-in sənişinləri ilə birlikdə Mayami limanından səfərə çıxdığı bildirilib.

Açıqlamada bu ilk səfərə böyük tələbatın olduğu, nəhəng kruiz gəminin 5 min 600 sənişin və 2 min 350 gəmi personalı ilə yola çıxdığı bildirilib. Sözügədən gəmi tam gücü ilə 7600 sənişini qəbul edə bilər. Finlandiyanın Turku şəhərindəki gəmiqayırma

mediyaçı da gəmi heyətində yer alır. İki milyard dollara başa gələn "Icon of the Seas" 1912-ci ildə Atlantik Okeanında aysberqlə toqquşaraq batan məşhur "Titanik" gəmisindən beş dəfə böyükdür.

Maye qazla (LNG) işləyən gəmi bir həftəlik Karib dənizi turundan sonra Mayami limanına qayıdacaq.

Əyləncə səhifəsi

Mərc gəldi, yüzminlərlə dollar itirdi

Kanadalı reper Dreyk "Ultimate Fighting Champions-hip"də (UFC) Şon Striklend və Drikus dü Plessi arasında çempionluq dö-

yüşündə yüzminlərlə dollar itirib. Oxu.az bildirir ki, musiqiçi Striklendi qələbəsinə pul qoyub. Nəticədə Dreyk 700 min dollar itirib.

Striklend və dü Plessi arasındakı döyüş Torontoda baş tutub. Striklend ilk dəfə titulu qoruyub-saxlayıb və hakimin qərarı ilə geri çəkilib.

Qeyd olunur ki, Dreyk müntəzəm olaraq idman yarışlarına böyük mərclər edir və tez-tez ududur.

Belə ki, sentyabr ayında reper Striklendin rəqibi İsrail Adesanyanın qələbəsinə 500 min dollar qoyub, lakin o, çempion kəmərinə itirib. O, həmçinin, Konor Makqreorun Həbib Nurməhəmmədova və Entoni Coşuaya uduşduğu zaman onun qələbəsinə pul qoyub.

Kosmonavtları robot əməliyyat edəcək

Amerikalı tibbi texnologiya istehsalçısı Virtual Incision uzaqdan əməliyyatlar üçün nəzərdə tutulmuş MIRA robot cihazını Beynəlxalq Kosmik Stansiyaya (BKS) göndərəcək.

Lent.az xəbər verir ki, bu barədə ABŞ Milli Aeronavtika və Kosmik Tədqiqatlar İdarəsinin (NASA) rəsmi saytında məlumat verilib.

Cihaz "Northrop Grumman" şirkətinin kosmik gəmisi ilə orbitə çıxarılacaq. Start yanvarın 30-a planlaşdırılıb.

Gənc qadın avtobusda ana oldu

Türkiyədə yaşayan hadisə insanların marağına səbəb olub. Türkiyə mediası xəbər verir ki, hamilə olan gənc qadın uşağını avtobusda dünyaya gətirib. Erkan doğuma yaxalan qadın bunu gözləmədiyini deyib.

Ətrafdakıların yardımı ilə uşaq dünyaya gətirilib. Ana və körpənin səhhətinin normal olduğu bildirilir.

Televiziya müxbiri canlı yayım zamanı huşunu itirdi

Fələstinli televiziya müxbiri Əmr Əl Dahoudi, İsrailin qan gölüne çevirdiyi və 26 mindən çox

dinc sakini qətlə yetirdiyi Qəzzadan canlı yayım edərkən yorğunluqdan huşunu itirib. Musavat.com xəbər verir ki, Dahoudinin canlı yayım zamanı huşunu itirmə anları saniyə-saniyə kameralara əks olunub. Hazırda müxbirin vəziyyətinin yaxşı olduğu bildirilir.

Cəmi 50 adam yaşayan ada

Bura köçmək istəyənlərə torpaq və pul verilir

Bura sanki mavi suların içində gizlənmiş cənnətdir. Sakit okeanın cənub şərqində yerləşən bu adada cəmi 50 nəfər yaşayır. Turistlərin sevimli məkanı olan bu adada çalışan işçilər saatda 10 dollar qazanır. Hökumət immiqrantlara ev tikmək üçün pulsuz torpaq da verir.

Xarici KİV-lər insanların haqqında çox az şey bildiyi Yeni Zelandiya yaxınlığındakı Pitkern adası barədə məlumat verir. Sakit Okeanın cənubunda yerləşən Pitkern uzunluğu 4 kilometr və eni 1 kilometr olan bir adadır. 1767-ci ildə İngilislərin kəşf etdiyi Pitkern Böyük Britaniyanın sərhədlərindən kənar ərazisi kimi mövcud olmağa davam edir.

Adada yaşayan Torika Kristian gündəlik həyatları barədə danışdı. Onların ailəsi 8 nəsil burda yaşayır. Pitkerndəki həyat balıq tutmaq, turistləri qarşılamaq, həyat üçün vacib təvazimatların gəlməsini gözləmək və təbiətin seyrinə çıxmaqla keçir.

"Bu, unikal yerdir və biz yəqin ki, dünyanın ən kiçik icmasıyıq. Siz gəlib-gedən hər kəsi tanıyırsınız. O qədər uzaq bir adada yaşayırsınız ki, həyatda qalmağ üçün bütün peşələri öyrənməlisiniz. Santexnik, elektrik, mexanik və inşaatçı kimi işləri bilməlisən. Ancaq etməsəniz, hər zaman sizə kömək edəcək birisi var", - deyən Kristian adanın lazımı limanı və ya

uçuş zolağının olmadığını, ona görə də xarici dünyaya çıxışının yalnız onun yük və insan daşıyan kiçik gəmisindən asılı olduğunu deyib.

Adada hər şeyi satan kiçik bir ərzaq mağaza, turizm ofisinə çevrilən keçmiş həbsxana, kitabxana və idman zalı və tibb mərkəzi var. Hər hansı əsas tibbi ehtiyaclar üçün ada sakinləri tez-tez daha yaxşı diş və tibb müəssisələrinin olduğu Taitiyə gedirlər. Adada məktəb olsa da, oxumağa şagird olmadığı üçün hazırda bağlanıb", - o bildirib.

Ada sakinləri ziyarətçilərə gecəsi 300 dollara kiçik birotəqlə dağ evi və kvadrosikl də kirayə verirlər. Əlavə gəlir əldə etmək üçün sakinlər yük gəmilərini yükləyirlər. Günə 10 dollar qazanc onlara bəs edir. Pitkernin davamlı gələcəyə sahib olması üçün daha çox insana ehtiyac var. Burada əhalinin sayını artırmaq üçün hökumət immiqrantlara ev tikmək üçün pulsuz torpaq təklif edir. Yaşayış icazəsi "məskunlaşma müqaviləsi" formasını doldurmaqla əldə edilə bilər.

Təsisçi:

Sərdar Cəlalovlu

Baş redaktor:

Vüqar Məmmədov

Tel: 070 333 22 85

012 496 98 93

E-mail: vuqar-mt@mail.ru

Dizayner:

Seymur Həsənov

"Hürriyyət" qəzetinin internet unvanı:

Hurriyyet.az

E-mail: hurriyyet@mail.ru

Tiraj: 2500

Redaksiyanın ünvanı:

AZ 1008, Bakı, akademik Ələşrəf Əlizadə küçəsi, 31

Telefonlar: 496-10-72; 496-08-35

Lisenzianın qeydiyyat nömrəsi: V 165

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Əlyazmalar geri qaytarılmır.

Redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılıb səhifələnilir və "Futbol+ servis" mətbəəsində çap edilir.

HR

Bu işarə altında dərc olunan yazılar reklam xarakterlidir.

Qəzet 1991-ci ildən çıxır.

Eldar SABİROĞLU,
Birinci çağırış
Milli Məclisin üzvü

Avropa Şurasının tarixinə vurulan ləkə

Bu təşkilatın demokratik prinsiplərdən uzaq olduğu bir daha öz təsdiqini tapdı

Avropa Şurası bu qərarı ilə nə qədər ədalətsiz və qeyri-səmimi bir təşkilat olduğunu ortaya qoydu. İnsan hüquqlarının pozulmasını əsas götürərək Azərbaycanı səssizmə hüququndan məhrum etmək heç də haqq və azadlıqların tərənnümçüsü anlamında qəbul edilə bilməz. AŞ-ın tarixinə bir ləkə olaraq düşən bu qətnamə göstərdi ki, demokratik prinsiplərdən uzaq olan bu təşkilat doğrudan qərəzkar bir qurummuş. Yaxın keçmişə aid onlarla misal gətirmək olar ki, qeyri-müsləman ölkələrində insan hüquq və azadlıqları necə vəhşicəsinə tapdanıb, lakin Avropa Şurası heç səsini çıxarmayıb.

Bir xatırlatma ilə Şuranın əsl xristian məbədi olduğunu diqqətə çatdırmaq istədim. 2008-ci ildə Ermənistanda küçələrə axışan etirazçı insanların üzərinə dövlətin ordu yeritməsi, silahsız kütləni gülləbaran edən Kəçəryan hökumətinə qarşı nə üçün bu cür sanksiyalar tətbiq olunmadı?! Və ya Azərbaycanın nefti-qazı ilə yaşayan Gürcüstanda yaxın illərdə baş verən hüquq pozuntularına, Avropa dəyərlərinin ölkəsinə gətirilməsi uğrunda ömrünü fəda etmiş və bu gün həbsxana həyatına düşmüş Mixail Saakaşvilinin taleyi heç düşündürmədi?! Budurmu Avropa Şurasının Ədaləti?! Allah kəssin belə ədalət ki, dövlətlərə və xalqlara eyni gözlə yox, tamam fərqli bir mövqə ilə baxır.

Avropa Şurasının Azərbaycana qarşı bu cür yaramaz və qərəzli münasibətinin pərdəarxası detallarını, gələn, araşdırıb özümüzlə yormayacağı. Bunun bir adı vardır, beynəlxalq təşkilat Azərbaycanın təmsalında Qafqazlarda güclü dövlətin olduğunu yaxına buraxmaq istəmir. Məsələ bax bundan ibarətdir. Odur ki, bizə qarşı hücumları kəskin həddə çatdırdı.

Narkotiklə bağlı bəraət alan şəxsə prokurorun protesti üzrə 9 il cəza verildi

Narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə təqsirləndirilən, məhkəmədən bəraət alan şəxs barəsində prokurorun apellyasiya protestinə baxılıb.

Stopnarkotik.az xəbər verir ki, Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsinə Mehman Səmədov və Ceyhun Xanmirzəyev barəsində birinci instansiya məhkəməsinin qərarından verilən protestə baxılıb.

Sumqayıt Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə Səmədov Mehman Səmədov oğlu Cinayət Məcəlləsinin 234.4.1, 234.4.3, 237.2.1 və 237.2.3 cü maddələri ilə bəraət alıb, Xanmirzəyev Ceyhun Əhməd oğlunun ittihamından CM-nin 234.4.1 və 237.2.1- ci maddələri xaric edilib, o, CM-nin 234.4.3 və 237.2.3- cü maddələri ilə təqsirli bilinərək 7 il azadlıqdan məhrum edilib. Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsi birinci instansiya məhkəməsinin hökmünü ləğv edib. Mehman Səmədov irəli sürülən ittihamlar üzrə təqsirli bilinərək qəti olaraq 9 il Ceyhun Xanmirzəyev isə qəti olaraq 8 il həbs cəzasına məhkum edilib.

Allah rəhmət eləsin!

Vəli Səmədli, Piriş Qaraoğlu, Əmir Şahbuzlu, Sultan Quliyev, Aydın Xanəliyev Ordubad rayonunun Tivi kəndində yaşayan Kazımovlar ailəsinə Kazımov Kazımın vəfatı ilə əlaqədar başsağlığı verirlər.
Allah rəhmət eləsin!

Vəli Səmədli, Piriş Qaraoğlu, Əmir Şahbuzlu, Sultan Quliyev, Aydın Xanəliyev Ordubad rayonunun Tivi kəndində yaşayan Əliyevlər ailəsinə İbrahim Əliyevin vəfatı ilə əlaqədar başsağlığı verirlər.
Allah rəhmət eləsin!

Vüqar Səfərlinin əmlak davası

O, külli miqdarda dəyəri olan əmlakların ailə üzvlərinə qaytarılmasını istəyir

Ləğv edilmiş Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun (KİVDF) sabiq direktoru Vüqar Səfərlinin əmlaklarının müsadirə edilməsi ilə bağlı qərara yenidən baxılacaq.

Hurriyyet.az xəbər verir ki, fevralın 15-də

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinə bu iş üzrə məhkəmə baxışı keçiriləcək. V.Səfərli müsadirə qərarı ilə razılaşmır, külli miqdarda dəyəri olan əmlakların ailə üzvlərinə qaytarılmasını istəyir. 10 ay əvvəl Ali Məhkəmə Səfərlinin bu tələbini əsaslı hesab edib, onun əmlaklarının müsadirə qərarını ləğv edib. Qərara əsasən müsadirə məsələsinə yenidən baxılması üçün iş apellyasiya məhkəməsinə qaytarılıb.

Bakı Apellyasiya Məhkəməsi əvvəlki qərarını ləğv edərək, dəyişə və ya qüvvədə saxlaya bilər.

Müsadirə edilən əmlaklar isə bunlardır:

- Xətai rayonu, 8 Noyabr pros-

pekti, 23 ünvanında yerləşən qeyri-yaşayış sahəsi;

- Xətai rayonu, Əhmədli qəsəbəsi, Əhmədli 9 küçəsi, ev 14 ünvanında yerləşən torpaq sahəsi;

- Binəqədi rayonu, Goradil kəndindəki 0,104 hektarlıq bağ sahəsi;

- Xətai rayonu, Lütifi Zadə küçəsi, ev 18A (49 kv/m) ünvanı;

- İsmayilli rayonu, Ticran kəndində yerləşən 0,1 hektarlıq torpaq sahəsi;

- İsmayilli rayonu, Ticran kəndində yerləşən 0,19 hektarlıq torpaq sahəsi;

- "Mercedes Benz ML 350", "Volkswagen Tuareg" və "Toyota Land Cruiser" markalı avtomobillər;

- Binəqədi rayonu, Novxanı kəndində yerləşən 0,223 hektar torpaq sahəsində olan 701 nömrəli 192.8 kv/m-lik bağ evi;

- Binəqədi rayonu, Novxanı kəndində yerləşən 291 kv/m-lik bağ evi;

- Xətai rayonu, 8 Noyabr prospektində yerləşən 23 nömrəli evin birinci mərtəbəsindəki 39 kv/m-lik qeyri-yaşayış sahəsi;

- "Rabitəbank" ASC-də hesabında olan 300 min manat, həmin bankda oğlunun hesabına olan 500 min manat;

- Baş Prokurorluğun depozit hesabına qoyulmuş 200 min manat.

Qeyd edək ki, Vüqar Səfərli 2009-2020-ci illərdə KİVDF-nin rəhbəri olub. O, 2021-ci ilin yanvarında Baş Prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsi tərəfindən həbs edilib. Xüsusilə külli miqdarda mənimsəmə ittihamı ilə mühakimə edilən eks-Fond rəhbəri Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə 10 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum olunub.

Sonradan Bakı Apellyasiya Məhkəməsi hökmü qüvvədə saxlayıb. Ali Məhkəmə isə müsadirə edilən əmlaklar xaric, digər hissələrdə qərarı dəyişməyib.

Daha bir məmura cinayət işi açıldı

O, 104 min mənimsəmədə ittiham olunur

Masallı rayonunun Mənzil Kommunal Təsərrüfat İstehsalat Birliyinin rəisi Məhərrəm Əliyevin qanunsuz əməlləri barədə daxil olmuş müraciət əsasında rayon prokurorluğunda araşdırma aparılıb.

Hurriyyet.az xəbər verir ki, araşdırma zamanı qeyd olunan müəssisənin 2021-2023-cü illər üzrə maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti yoxlanılarkən Birliyin vəzifəli şəxs(lər)i tərəfindən qanunla nəzərdə tutulandan artıq və

əsassız ödənişlərin aparılması yolu ilə dövlət büdcəsinə məxsus ümumilikdə 104 min manatdan artıq pul vəsaitin mənimsənilməsi və israf edilməsinə əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

Faktla bağlı rayon prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 179.3.2-ci (külli miqdarda mənimsəmə və israf etmə) və 308.1 (vəzifə səlahiyyətlərindən sui istifadə etmə) maddələrlə cinayət işi başlanılmaqla istintaq aparılır.

Dövlətə xəyanətdə ittiham olunan şəxsə hökm oxundu

Dövlətə xəyanətdə ittiham olunan Əli Əliyevin (Behişt) cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi yekunlaşıb.

APA xəbər verir ki, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə hakim Azer Tağıyevin sədrliyi ilə keçirilən iclasda hökm oxunub.

Hökmə əsasən təqsirləndirilən şəxs Əli Əliyev 15 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

Qeyd edək ki, ötən ilin aprel ayının 6-da həyata keçirilən əməliyyatlar zamanı Binə qəsəbə sakini Əli Behişt saxlanılıb.

Ona qarşı Cinayət Məcəlləsinin

274-cü (dövlətə xəyanət) maddəsi ilə ittiham irəli sürülüb. Yaşadığı evə keçirilən baxış zamanı xüsusi xidmət orqanları ilə əlaqəsini təsdiq edən müxtəlif sənədlər aşkar edilərək götürülüb. Əli Əliyev ifadəsində törətdiyi əməlləri etiraf edərək 2007-ci ildən etibarən xüsusi xidmət orqanları ilə sıx əməkdaşlıq etdiyini, onların tapşırıqlarının icrası ilə əlaqədar müxtəlif məbləğlərdə pul vəsaitləri aldığını bildirib.

Sovet hakimiyyəti illərində Kari Marks barədə hər yerdə yazılan sözləri bir daha yadınıza salıram. Karl Marks - dahi mütəfəkkir və alim, elmi kommunizmin banisi, böyük inqilabçı, beynəlxalq proletariyatın rəhbəri və müəllimi!

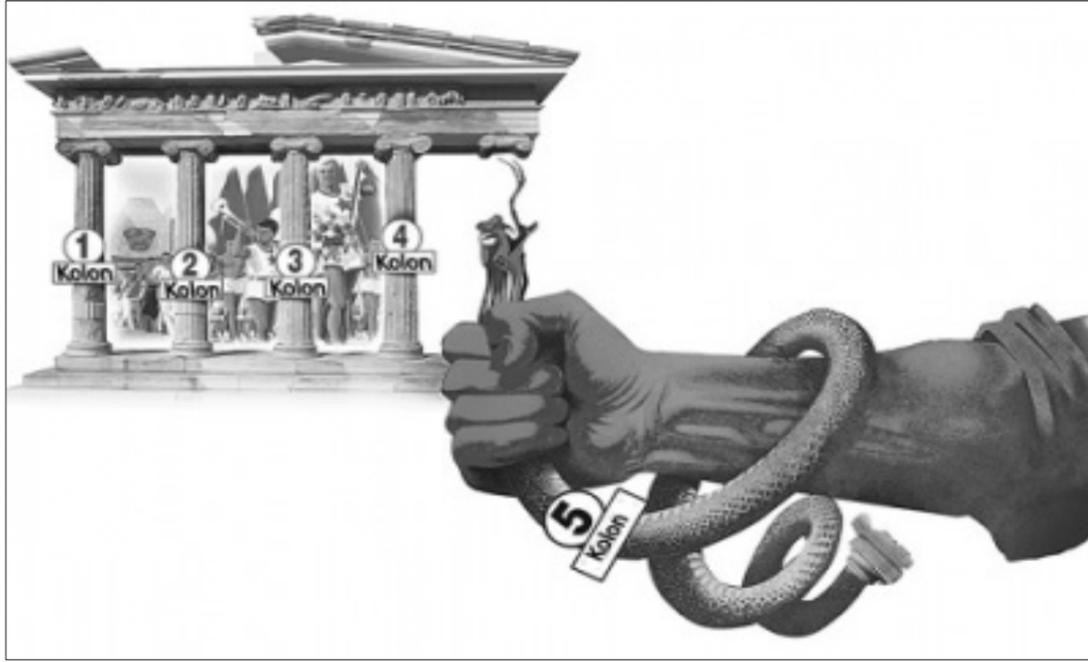
Dərslərdə də, qalın-qalın ensiklopediyalarda da bu sözlər eynilə təkrar olunurdu. Marksizm ideologiyasından bir addım qırağa qayanların aqibəti məlum idi...

...1938-ci ilin qışında Xerson şəhəri Visokopol rayonunun istehlakçılar ittifaqında şöbə müdiri işləyən beş uşaq atası 74 yaşlı qoca bir alman həbs edildi. Qoca alman nədə ittiham edilmişdi? İstintaq sübut edə bimişdi ki, o, tanış-bilişi, soydaşları arasında faşist Almaniyanın xeyrinə təbliğat aparırmış... Həmin ilin 16 fevralında qoca alman güllələndi, çox keçmədi ki, ailə üzvləri pərən-pərən edildilər, ...nəslin axırına çıxdılar. Renqold Karioviç Marks adını gəzdiren qoca alman, elmi kommunizmin banisi Karl Marksın doğma oğlu idi.

Təəccübləndiniz? Təəccüblənməyin, əvvəla ona görə ki, ikinci Dünya müharibəsinə kimi keçmiş SSRİ-nin neçə-neçə vilayətində böyük alman koloniyaları vardı. Xerson bölgəsində də çoxlu alman yaşayırdı, Karl Marksın oğlu isə ailəsi ilə birlikdə 20-ci illərin sonlarında buraya köçüb gəlmişdi. Renqold Karioviç doğrudan da Almaniyada baş verənləri bəyənmiş və bütün soydaşlarını onu dəstəkləməyə səsləyirmiş.

Sovet qanunları sərt və əmanlı idi. Karl Marksın oğlu olmasın, lap kim olursa-olsun heç kimə güzəşt edilmirdi, indiki vaxtda buna repressiya aktı kimi baxırlar. Əksinə, bu, ölkənin təhlükəsizliyi məsələləri ilə bağlı tədbirlər seriyasıdır. Fəhlə də, adi kəndli də gördəndə ki, ölkədə qanun pozuntusu üstündə həтта K.Marksın oğluna da, nəslinə də rəhm etmirlər, onun öz hökumətinə inamı artırdı. Bu inam müharibə illərində özünü göstərdi. Bütün tarixçilər, siyasətşünaslar etiraf edirlər ki, Rusiyanın, SSRİ-nin 20-ci əsr tarixində L.M.Kaqanoviç kimi istedadlı, işini bilən, fədakar ikinci bir nazir olmayıb. Vətəndaş müharibəsindən sonra başdan-başa xarabazara dönmüş ölkədə dəmir yol səbəkəsi ilə günə düşmüşdü ki, heç kim onun düzələcəyinə inanmaq belə istəmirdi. Amma Siyasi Bürodan, şəxsən Stalinin özündən fəvqələdə səlahiyyətlər ala bilən L.M.Karanoviç üç ayın içində vəziyyəti kökdən dəyişdirə bildi.

Yaşlı nəsil yaxşı xatırlayı, keçən əsrin 60-cı illərinə kimi adamlar saatlarının dəqiqliyini qatarların gəlib-gətməsi ilə yoxlayırdılar. Bakının özündə şəhəratrafı elektrik qatarlarının cədvəlində yarım dəqiqə əyintiyyə yol verməzdilər. Müharibənin dəhşətli aylarında SSRİ-nin bütün dəmir yol sistemi heç nəyə baxmadan saat mexanizmi kimi işlədi. O nizam-intizam ki, dəmir yolunda vardı, başqa strukturların yularına da girməmişdi. Yaxşı çalışana, fədakarına işləyənlər hər cür ənamlar, imtiyazlar, mükafatlar verildi, işdə səhlənkalığa, məsuliyyətsizliyə, özbaşına işləməyə və verənə aman yox idi, ya on, on-beş il katorqa, ya da güllələnmə. Vaqonda, stansiyada dalaşan, qayda-qanu-

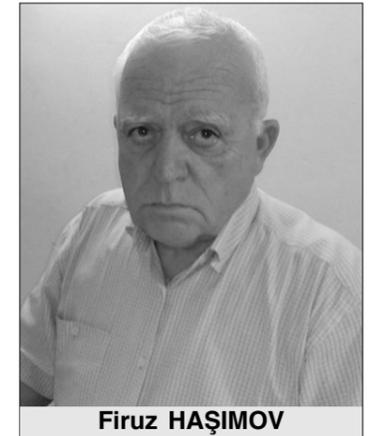

Heydər Əliyevin müşavirələrin birində dedi ki sözləri yadınıza salmaq istəyirəm: "Bir ağac kəsildəndə elə bilirəm qolumu kəsirlər!". Xatırladınız? Amma "yaşıl terror" daha geniş vüsət aldı. Bakı kimi yerdə bir ağac 15-20 ilə ərşəyə gəlir. On minlərlə ağac kəşib, torpaqları dədələrinin mirası kimi satıb ciblərini dolduranlar kimlər idi? Heydər Əliyevin sayəsində çörək yiyəsi olub firavan həyata yetənlər! Bu vampir sürüsü kənarında oturduğu süfrəni də urvatdan salır.

Paradoksal vəziyyət yaranıb, məhrumiyyət içində çabalayanlar dövlətçiliyə xələl gətirməmək naminə çox vaxt susur, düşməni sevindirməmək üçün küçələrə çıxır, hər harının nazı ilə oynayıp. Cəzasızlıq hissindən azğılaşmış icra başçılarının Azərbaycana vurduqları yaraları sağaltmaq üçün qərinələr lazım gələcək. Məni neçə illərdir ki, iqtidarı müdafiə edən qələm sahibi kimi tanıyırlar, dər-

İçimizdəki təhlükəli düşmən

Bu, ayrı-ayrı fərdlər deyil, tam formalaşmış, dövlətin, müstəqilliyimizin qatı düşməninə dönmüş bütöv bir zümrədir

Firuz HAŞİMOV

nu pozan şəxsə dəmir yol milis nəfərinin yaxınlaşması bəs idi ki, hamı həmin dəqiqə ram olardı. Qırmızı furajkalı milis nəfəri yaxınlaşıb əlini kimin çiyinə qoyurdusa məsələ bitirdi. Müqavimətə görə on il iş verərdilər...

Nəhəng imperiyanın şosse yolları bərhad gündə idi, asfalt örtük ancaq bəzi yerlərdə gözə çarpardı, aviasiyadan isə danışmağa dəyməz.

Planetin altıdan bir hissəsini tutmuş dövlətdə əlbəttə ki, dəmir yolu əsas rol oynayırdı. Ölkənin qanunlarının sərtliyindən danışırıdıq... Həmin bu şöhrətli, adlı-sanlı Kaqanoviçin doğma qardaşı da həbs edilmişdi. Ancaq o, bir dəfə də olsun ağzını açıb Stalinə bir söz demədi. Repressiyalardan söhbət düşəndə bəziləri dil-dil ötüb bildiklərini də danışar, bilmədiklərini də. Məsələn, uzun illər xarici işlər komissarı (onda nazir sözü işlədilmirdi), Komissarlar Sovetinin sədri, müavini işləmiş, Siyasi Büronun üzvü, sovet dövlətini yarananlardan biri V.Molotovun həyat yoldaşı da vətən xaini kimi həbs edilmişdi. Bilirsiniz niyə? Milliyətcə yəhudi olan bu xanım beynəlxalq sionizmin rezidentləri ilə daima yaxşı münasibət saxlamış və onların təhriki ilə Krimda Yəhudi Muxtar Respublikasının yaradılması üçün çalışmış. İndi birca anlıq təsəvvür edin ki, Krimda Yəhudi Muxtar Respublikası yaradılırdı, bu gün nə baş verəcəkdi. Uzaqgörənliyi ilə çox dövlət xadimlərindən yaxşı mənada fərqlənən Stalin Molotovun həyat yoldaşını həbs etdirdi.

İstintaq orqanları Molotov kimi dövlət xadiminin qarşısına həyat yoldaşının cinayət əməlləri barədə elə dəlillər, sübutlar qoydular ki, o, bir kəlmə də danışa bilmədi.

İndi bəziləri deyə bilər ki, nə olsun, - belə dəmir kimi nizam-intizamı imperiya dağıldı ki. İmperiyayı aşağı təbəqə, xalq üsyanları, müharibələr yox, elə hakimiyyətin yuxarı eşalonunda oturanlar dağıtdılar. Onlar beynəlxalq masonçu luğa satılmasaydılar, ideoloji boşluğun yaranmasına bəis olmasaydılar SSRİ-yə zəval yox idi.

Başqa bir misal da göstərmək istərdim. Hərtərəfli tədqiqat və araşdırmalardan sonra alimlər dəqiq müəyyən ediblər ki, 13-cü əsrdə ucu-bucağı görünməyən qədim Monqolustan çöllərində ümumi əhalinin sayı heç 700 min də olmayıb. Çingiz xan isə bütün hərbi əməliyyatları üçün cəmi 120 minlik ordu səfərbər edə bilmişdi. Bəşər tarixində bu birinci və sonuncu hadisədir ki, yeni yaranmış dövlət bu qədər az qüvvə ilə dünyanın üç çəhətində hamıya qarşı zəfərlə vuruşa bildi. Özü də maraqlıdır ki, hərbi əməliyyatların keçirildiyi məntəqələr, ölkələr bir-birlərindən neçə min kilometr aralı - qədim rus, slavyan bölgələri, Şərqi Avropa, İran, Yaxın Şərq, Çin, Koreya...

Elmin, texnikanın inkişaf etdiyi bizim əsrdə də belə hərbi kampaniyaya ağıla sığışmır. Batı xan iki yüz min qoşun çıxara bilən rus knyazlarının üzərinə otuz min süvari ilə gəlmişdi. Həmişə az qüvvə ilə vuruşub qələbə qazanan monqolların qüdrətinin sirri onların misilsiz nizam-intizamlarında idi. Monqol ordusunda hərbi xidmətə 14 yaşından başlayırdılar, sağ qalanlar 70 yaşında tərxis olunardı. Bütün orduda ölüm cəzasından başqa digər cəza növü nəzərə alınmamışdı. Qədim Romanın süqutundan sonra orduda bəsimasiya qaydasını Çingiz xan bəsa etdi. Döyüşdə düşmən qarşısından geri çəkilmiş, ya da hərbi tapşırığı yerinə yetirməmiş

bölmə səf çəkib durar, cəlladlar da onları sayardı, hər onuncu döyüşünün boynu vurulardı. Nizam-intizam o qədər zəhmli idi ki, etiraz heç kimin yadına da düşməzdi, onuncudur, deməli, ölməlidir. Nə qədər ki, Çingiz xanədanı, azman uluslar, Qızıl Orda Yasanın tələblərini, babaların qayda-qanunlarını yerinə yetirirdilər, onların qarşısına çıxan yox idi...

Bütün bu əhvalatları danışmaqda məqsədim var. Fikir verin, söhbət milli təhlükəsizlikdən gəndə üsuli-idarə rəhbər bildiyi, az qala qarşısında səcdə etdiyi şəxsə, oğluna da, nəslinə də məhəl qoymur. İndi demokratiyadan laqçırtı vuranlar unutmaları ki, müharibə illərində eger "SMERŞ" (rus dilində, "smert şpionam" sözünün abbiyurası) kimi zəhmli, ölüm saçı bir təşkilat yaradılmasaydı və məşhur 225 sayılı "Bir addım da geri ayaq qoymaq olmaz" əmri verilməseydi, kim bilir ölkə nə qədər qurbanlar verəcəkdi. Biz isə hər şeyi artıq məzhəkəyə döndərmişik, elə bil nə şəhid vermişik, nə də irtənamusumuz təhqir edilib. Mən elə bilirdim ki, ölkənin daxilində lap çoxdan fəaliyyət göstərən "beşinci kolonna" dişləri yağlı tikələrdən ayrı düşmüş, fürer olmaq arzusu ilə alışıb yanan siyasi macəraçılardan, əcnəbi ağalardan grant pərdəsi altında muzd alanlardan, doğma hökumətdən müxtəlif, beynəlxalq təşkilatlara "danos" yaranlardan, hələ 1988-ci ildə psixioloqlara möhtac olanlardan formalaşmış... Amma görürəm ki, səhv etmişəm, erməni faşistindən də təhlükəli düşmən öz içimizdədir. Bu, ayrı-ayrı fərdlər deyil, tam formalaşmış, dövlətin, müstəqilliyimizin qatı düşməninə dönmüş bütöv bir zümrədir.

Vəfatından bir neçə il əvvəl

mansız, davasız ölsəm də dediyimdən dönmə deyiləm. Amma kiməsə xoş gəlmək xatirinə göz qarışığında baş verən müdhiş hadisələri "urra-patriotik" gəvəzləmə ilə ört-basdır etmək, susmaq kişilikdən deyil. Biz məgər dəfələrlə ölümün gözüne ona görə baxmışıq ki, hansısa oliqarx neçə-neçə saray ucaldıb aşnasının ad gününü Antalyada keçirtsin?

Üç infarktı alıb, illər boyu bütün müxalifətə ona görə üz-göz oldum ki, fırlıdaqçı məddah neçə-neçə mənzil, imarət alsın, oğlu yaxtada Xəzərdə kefe baxsın?

Varam belə müstəqilliyə, doğma torpağında basdırılmaq üçün neçə yüz manat verməliyəm!

Varam belə müstəqilliyə, sərvəti, malı, mülkü hesabla gəlməyən nuvoriş seçkilərdə Prezidentin vəkil kimi çıxış edib, biz binəvalara vətənpərvərlik dersi verəcək.

Varam belə üsuli-idarəyə, burada milləti göz qabağında tarac edən min faktla divara dirəsen, təhqir üstündə sənənin dərinə saman təpəciklər.

Bu seçkilərdə müzəffər İlham Əliyevə heç bir partiyadan vəkil lazım deyil. Onun vəkilı bütün Qarabağ üzərində qururla dalğalanan peyğəmbər nişanəli üç rəngli bayrağımızdır. Azərbaycana qarşı bütün səlib dünyasının zəhmli həmləsinə qorxmadan sinə gərən şəxsın vəkilı şəhidlərin ruhları, oğul itirəndə, "Vətən sağ olsun!" deyən atalar, analardır.

Eldəniz QULİYEV

Avtobusda...

Səhər işə gedirdim...
Sərnişinlərin arasında qoca bir kişi diqqətlə mənə süzüb, əyriş-üyrüş şəhadət barmağını silkələdi:
- İhi...səni tanıyıram, - dedi, - yazı-mozuyla məşğulsan, himi?...
- Hər igidin bir eybi olar...- dedim.
Qoca qəfil ciddiləşdi:
- Bax, gedib bu gün də bunu yazarsan! Ki, qiymətlər niyə şappa-şupla, pensiyalarımız isə çimdik-çimdik qalxır, həə? Qazın limiti, şoğərib işığın pulu kosmosa dırmaşdı!.. İndi biz nağayraq, uzanıb öləkmi, hi?... Sonra yazarsan ki, külü qoyum belə ölkənin təpəsinə!!!
- Ölkənin?
- Hə, ölkənin!
- Ay dayı, ölkənin günahı nədi? Bəlkə külü elə, ölkəni bu günə qoyanların başına qoyasan?..
Qoca bu dəfə işığı öləmiş bulanlıq gözlərini qıyıb, acıqlı-acıqlı:
- Mənim belə qəliz məsələlərlə işim olmaz!..-dedi.- Mən siyasətə qarışmıram...
İstədim deyəm ki, ay kişi, bə sən nədən qorxursan, bir ayağın avtobusda, bir ayağın da "astanovkada", daha doğrusu o biri dünyadadı?!..
Amma demədim. Çünki mən də Allahın işinə qarışmıram!..
...Elə həmə gün, həmə avtobusla işdən qayırdım...
Və şahidi olduğum hadisə bu dəfə də mənə şoka saldı...özü də təkə mənə yox!..
Təxminən 50-55 yaşlarında bir kişi, əlində tutduğu köhnə həsir şlyapasını əzişdirə-əzişdirə öz-özünə danışırdı:
- Tarif Şurası!.. Sizi görüm, öləsiniz! Allah başınızı qoyub ayağınıza daş salmasın. Vələduznalar, şərif-sizlər! Vicdanına tula bağlamışlar!.. Tfuu sizin sırtıq sifətinizə! Oğraş uşaqları, biqeyrətlər, binamuslar!!! (Bu arada qeyd etməliyəm ki, onun qeyri-normativ leksikondan istifadə edərək işlətdiyi bəzi "beşmərtəbəli" sözləri etik normalara görə yazmıram.- E.Q.)
Kişi isə öz işindəydi - "qızıl xırdalayır":
-... Harın, qudurmuş köpəyüşağı, sizi görüm, qarınıza şiş batsın, sizi görüm, bir qurtum suya, bir litir benzinə tamarzı qalasanız! Sizi görüm, qan qusasınız! Zəli kimi, gənə kimi darımsız millətin canına, qanını sorursunuz... Doydum deməyən təpəgözlər! Lənət olsun sizin küllü nəsil-nəcabətinizə, əbəcdadinıza!!!
Sürücü maşını dayanacağına çatmamış saxladı... Hamı bu hirsli-hikkəli "qarğış dağarcığının" dediklərinə qalx kəsilmişdi... Nəhayət, kişi nəfəsini derib susdu. Aralığa ağır və ölü bir sükut çökdü...
Avtobus salonunda balaca bir milçək uçurdu...
...Əvvəl qorxu, sonra həyacanla, daha sonra isə təəccüb və fərəhlə kişiye tamaşa eləyən sərnişinlər, qəfil... əl çalmağa başladılar! Bəli, sürəkli və gurultulu alqış sədaları salonu başına götürdü... Bu an hətta sürücü də var gücüylə sükana bir yumruq ilişdirib, mikrafona dərin bir "ah" çəkdi. Və bu "ah" salonda yenidən hökm sürən səssizliklə dissonans yaratdı...
Amma hadisə bununla da bitmədi. Kişi ayağa qalxıb əzik-üzük şlyapasını başına qoydu, qəddini düzəltti. Qaribəydi, mənə elə gəldi ki, onun sifəti də, eynən şlyapası kimi əzik-üzükdü... bəlkə də, mənə belə gəldi?... O, bulanlıq və dalğın nəzərlərlə avtobusdakıları süzüb, hamıya, eyni zamanda heç kimə, müraciət etdi:
- Baxın ha, mən bütün bunları onunçün dedim ki, biləsiniz: heç vaxt, eşirdirsiniz, heç vaxt ictimai yerlərdə belə söyüşlər, belə qarğışlar işlətməməlisiz! Belə danışmaq yolverilməzdi! Mədəniyyətsizlikdi. Təbiyyətsizlikdi! Olmaz! Qətiyyətsizlikdi! Hökumətin qəzəbinə tuş gələ bilərsiniz, məhkəməlik ola bilərsiniz!.. Belə danışmaq asayışın və etik davranış qaydalarının pozulması deməkdi. Vsyoy!
Kişi bunları deyibən, şəhadət barmağını tapança tək qapıya tuşladı... Və elə həmin saniyədə... avtobusun qapıları taybatay açıldı. (And içə bilərəm ki, qapılar öz-özünə, yəni sürücünün köməyi olmadan açıldı) Mat qalmalıydı...
...Nə sürücü, nə də ki, sərnişinlər özünə gəlməyə macal tapmamış, əzik-üzük sir-sifətli kişi öz əzik-üzük şlyapasını gözünün üstünə basıb... avtobusdan düşdü və bir andaca yox oldu...

Oğluna qanunsuz olaraq 8 il iş verildiyini deyən atadan ölkə rəhbərliyinə müraciət İbadulla İbayev: "Biz ədalətin bərqərar olunmasını öz dövlətimizdən gözləyirik..."

06 dekabr
2021-ci ildə Bakı
Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə hakim Əli Məmmədovun sədrliyi ilə keçirilən məhkəmə iclasında rüsvət almaqda təqsirləndirilən İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidmətinin Abşeron ərazi şöbəsinin sabiq rəisi Anar Poladov, şöbənin əməkdaşları Səbuhi Rzayev və Afiq İbayev barəsində həbs qərarı verildi. Hökmə əsasən, bərlərində həbs qətimkan tədbiri seçilən Anar Poladov və Səbuhi Rzayev hərəsi 8 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum edildi. Barəsində polis nəzarətinə verilmə qətimkan tədbiri seçilən Afiq İbayev isə 8 il müddətinə azadlıqdan məhrum olunaraq, məhkəmə zalında həbs edildi.

Rəsmi məlumata görə, İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidmətinin Abşeron ərazi şöbəsinin rəisi Anar Poladov və həmin şöbənin baş məsləhətçisi olmuş Səbuhi Rzayev iş başında rüsvət alan zaman saxlanılıblar. Bununla bağlı yayılan görrüntülərdə A.Poladov və S.Rzayevin vətəndaşdan rüsvət aldıkları əks olunub.

Baş Prokurorluq və İqtisadiyyat Nazirliyinin birgə yaydığı məlumata əsasən, Nazirliyin aidiyyəti qurumu ilə birgə keçirilən əməliyyat tədbiri nəticəsində sentyabrın 2-də hər iki şəxs 1 000 manat məbləğində rüsvətin 900 manatını vətəndaşdan alarkən cinayət başında

yaxalanıb.

Anar Poladov və Səbuhi Rzayev Cinayət Məcəlləsinin 311.3.1-ci (qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs tərəfindən rüsvət alma) maddəsi ilə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilərək bərlərində məhkəmənin müvafiq qərarları ilə həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Maraqlıdır ki, cəmi 1 il bu idarədə məsləhətçi vəzifəsində çalışan 3 uşaq atası Afiq İbayev də "cinayət ortağı" elan edilərək, 8 il müddətinə azadlıqdan məhrum edildi. Halbuki, atası İbadulla İbayev oğlunun barəsində çıxarılan hökmün edalətsiz olduğunu iddia edir. Onun sözlərinə görə, oğlunun bu işdə qismən təqsiri olsa da, bu, 311.3.1-ci maddə ilə ittiham edilməsinə heç bir əsas yoxdur. Bu baxımdan, "Hürriyyət" vasitəsilə Prezident İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya müraciət edən İbayev oğlu Afiq barəsində ədalətli qərar verilməsi üçün dəstək istəyir:

hər hansı suçu olsa belə, ona 8 il iş verilməsi tamamilə qanunsuzdur. Hansı ki, dövlətin milyonlarla manat vəsaitini mənimseyenlər ən pis halda 2-3 il müddətinə azadlıqdan məhrum olunurlar.

**Cənab Prezident!
Hörmətli Mehriban xanım!**

Oğlumun 3 azyaşlı övladı var. Bu faktı və onun suçsuz olmasını nə Apellyasiya Məhkəməsi, nə də Ali Məhkəmə diqqətə almayıb. Bütün məhkəmələr qərəzli ittihamı təsdiq etməklə kifayətlənmişdir.

Afiq İbayev Əmlak Məsələləri Dövlət Xidmətinin Abşeron ərazi şöbəsində cəmi 1 il müddətində məsləhətçi işləyib.

Afiq İbayev Əmlak Məsələləri Dövlət Xidmətinin Abşeron ərazi şöbəsində cəmi 1 il müddətində məsləhətçi işləyib. Onun da 8 ayı pandemiya dövrünə təsadüf edir. Onu Cinayət Məcəlləsinin 311.3.1-ci (qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs tərəfindən rüsvət alma) maddəsi ilə təqsirli biliblər. Lakin bu maddə vəzifəli şəxslərə aiddir, oğlumun isə vəzifəsi olmayıb...

**"Cənab Prezident!
Hörmətli Birinci vitse-prezident!**

Dəfələrlə Sizə şikayət məktubları yazsam da, çox təəssüf ki, ünvanına çatmır. Bu səbəbdən, Sizə mətbuat vasitəsilə müraciət etməyə məcbur oldum.

Diqqətinizə çatdırmaq istəyirəm ki, vaxtilə Əmlak Məsələləri Dövlət Xidmətinin Abşeron ərazi şöbəsində çalışan oğlum Afiq İbayev vətəndaşdan 2 min manat rüsvət alınmasında təqsirli bilinərək, 8 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Halbuki, onun heç bir səlahiyyəti olmayıb, idarədə sıradan məsləhətçi kimi çalışıb. Üstəlik, dəymiş ziyan da vətəndaşa ödənilib. Yeni bu məsələdə oğlumun

Onun da 8 ayı pandemiya dövrünə təsadüf edir. Onu Cinayət Məcəlləsinin 311.3.1-ci (qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs tərəfindən rüsvət alma) maddəsi ilə təqsirli biliblər. Lakin bu maddə vəzifəli şəxslərə aiddir, oğlumun isə vəzifəsi olmayıb.

**Cənab Prezident!
Hörmətli Birinci vitse-prezident!**

Biz haqq-ədaləti başqa ölkələrin səfirliklərində axtarmaq istəmirik. Biz ədalətin bərqərar olunmasını öz dövlətimizdən gözləyirik. Sizdən xahiş edirik ki, bu məsələ ilə bağlı obyektiv araşdırma aparılması üçün müvafiq orqanlara göstəriş verəsiniz".

Hazırladı: KƏNAN

iki gün əvvəl Gəncə şəhərindəki orta məktəbdə baş verən qətl hadisəsi ölkə gündəmini çalxaladı. Diqqət yenə təhsil sahəsində mövcud olan problemə, o cümlədən də yetişməkdə olan, yaxud yetişdirə bilmədiyimiz gənc nəslin, yeniyetmələrin üzərinə yönəldi. Xüsusilə də sosial şəbəkələrdə belə fikir səsləndi ki, təhsili, təlim-tərbiyəsi ölüm ayağında olan gəncliyimiz kriminalın və narkomanıyanın cənginə düşüb. Bəs, bunun səbəbi nədir? Cəmiyyət olaraq, harada yanlış yol veririk? Bu mövzu ətrafında tanınmış təhsil eksperti Kamran Əsədovla söhbətləşdik.

- Kamran bəy, bir neçə gün əvvəl Gəncə şəhərindəki orta məktəbdə qətl hadisəsi baş verdi. Bu faktın özü də göstərdi ki, yeni nəsil arasında çox neqativ tendensiya baş alıb gedir, yeniyetmələr kriminala meyillənir. Sizcə, bu məsələdə konkret olaraq məktəb rəhbərliyinin məsuliyyəti nə qədərdir?

- Burada hamının məsuliyyəti var. Bu gün cəmiyyət olaraq biz öz öhdəliyimizi yerinə yetirmirik. Biz məktəbləri artıq heç nədə günahlandırma bilirik. Bilirsinizmi, niyə? Ona görə ki, biz artıq məktəblərin "başını buraxmışıq". Məktəblər artıq nə təhsil, nə də tərbiyə verir. Məktəblər ancaq pul alıb buraxırlar ki, dərse gəlməyin. Yeni bu gün Azərbaycan məktəbi öz öhdəliyini yerinə yetirmir. Bu gün Azərbaycan məktəbi vətəndaş yetişdirə bilmir. Bu gün ali məktəblərə qəbul imtahanının nəticələri məktəblərin nəticələri deyil. Uşaq orta məktəbdə almalı olduğu biliyi gedib hazırılıq kursunda, repetitor yanında alır. Gedin 10-cu, 11-ci siniflərə baxın, ancaq oxumayan uşaqlar məktəbə gəlirlər, oxuyanlar hamısı repetitor yanındadır.

Məktəb şagirdin psixoloji vəziyyəti, uşağın digərliyi ilə ünsiyyəti ilə bağlı pasport hazırlamalı idi. Məktəb müəmmədi şəkildə anonim olaraq sorğular keçirməli idi ki, sizin hansısa sinif yoldaşınızda kəsici, deşici soyuq silah, bıçaq varmı? Yaxud hansısa zorakılıq törədilibmi? Kimse kiməsə birdən-birə bıçaqlamır. Mənim 39 yaşım var, hələ bir dəfə də toyuq başı kəsməmişəm. Qurban kəsəndə mən onun yanında dayana bilmirəm. Biz o uşaqlara məktəb olaraq nə verdik?

Pandemiya dövründə uşaqlara telefon verdik, planşet verdik. Onların da hamısı yaş xüsusiyyətlərinə aid olmayan videolara baxırlar. Biz onları yönləndirə bilirikmi? Yox. Uşaqların hamısını əlinə telefon var, hamısı "TikTok"-da, "Instagram"-da canlı yayımdadır. Siz onların sosial şəbəkələrdə canlı yayımda danışmalarına baxsanız, görürsünüz ki, heç uzun illərin "vor zakon"ları o söhbətləri etmirlər.

Saytlar, televiziya kimi təbliğ edir? "Vor zakon"ları, avtoritetləri. Amma bir dəne alim, elm üçün, təhsil üçün faydalı olan insan təbliğ olunmur. İnsanlar görürlər ki, ən hörmətli insan, güclü insan "vor zakon"lar, avtoritetlər, oğru aləminin insanlarıdır. Onlar daha çox təbliğ olunur. Bunlar da ona oxşamaq istəyirlər. Deməli, burada bir məktəbin günahı yoxdur, hamımızın günahı var. Amma məktəbin günahı hamısından böyükdür.

"Direktorlar öz öhdəliklərini yerinə yetirməkdə problem yaşayırlar"

göndərilir məktəbə. Məktəb də ki... 10-11-ci sinifdə repetitor yanına, hazırlıq kurslarına gedəcəklər, ona görə heç bir öhdəliyi yerinə yetirmir.

Bu gün biz başa düşməliyik, pandemiya sonrası dünyanın və Azərbaycanın təhsil sistemi, təhsilin məzmunu, standartları dəyişib. Biz yeni dövrdə məktəbləri köhnə qaydalarla idarə etmək istəyirik. Uşaqlara siz nə sə elmdən izah etmək istəyəndə, o daha yaxşısını internetdə tapa bilir. Yenə də deyirəm, məktəb direktorları çox təəssüf ki, öz öhdəliklərini yerinə yetirməkdə problem yaşayırlar.

- Kamran bəy, amma SSRİ dönəmində belə bir fikir var idi ki, şagirdlər ailədən, evdən daha çox

təəssüf ki, bir neqativ olan kimi hamı müəllimi paylaşır. Müəllim də artıq qorxur. 2014-cü ildə "Müəllimlərin etik davranış qaydaları" qəbul olunub. İnanın, müəllimin hüquq və vəzifələrinə baxsaq, görürük ki, müəllim böyük iş görə bilər. Ötən gün bir video çəkilməmişdi, müəllim uşağın üstünə qışqırırdı, kobud söz demişdi. Sözdür də, evdə valideyniniz sizə qışqırmayıb? Mənimki qışqırıb. Bu adam həm də müəllimdir. Siz ev yeməyi yeyirsiniz, deyirsiniz ki, ev yeməyi yaxşıdır. Onda evdə təhsil verin də. Evdə təhsil verə bilmirsiniz ki. Bunun öhdəliyini məktəb yerinə yetirir. İmkan verin yerinə yetirsin də.

- Əslində hansı valideyn ki,

"Məktəblər artıq nə təhsil, nə də tərbiyə verir"

Kamran Əsədov: "Bu gün məktəb öz funksiyasını yerinə yetirə, şəxsiyyət yetişdirə bilmir"

- Bir az konkretləşdirsək, cəmiyyət olaraq bizim məsuliyyətimiz nədir? Biz harada nəyi yanlış edirik ki, gənclərimiz kriminala meyillənir?

- Bilirsiniz, necədir? Biz problemi görəndə hamımız özümüzü çeviririk ki, mənəndən, mənim ailəmdən uzaq olsun. Yeni "məni vurmayan ilan yüz yaşasın". Orta məktəbdəki şagirdlərin telefonlarının heç birində qadağanedic proqram yoxdur ki, hansısa videolara, informasiyalara baxmasınlar. Və yaxud da bizim cəmiyyət olaraq maarifləndirmə sahəsində işimiz düzgün deyil. Orta məktəb dərslərini oxuyun, görün orada özünüzü ona oxşatmaq istədiyiniz bir dəne qəhrəman obrazı tapacaqsınız? Yaxud da son dövrlərdə Azərbaycan televiziyaalarında çəkilən filmlərin birindəki qəhrəman obrazına özünüzü oxşatmaq istəyirsiniz? Yox. Övəzində biz kimi özümüze nümunə götürürük? "Polad Ələmdar". O aləmdəkiləri elə tərbiyə edirik, öləndən sonra elə bir qəbir abidəsi düzəldirik ki, deyirlər, ha, bu yaxşıdır.

Oğru aləmindən bir nəfər vəfat edəndə minlərlə insan onun dəfninə gəlir, amma bir alim öləndə heç kim onun yanında olmur. Cəmiyyət olaraq bunu edən bizik. Bir müğənninin dəfnində o qədər başsağlığı verirlər, amma alimi tanıyırlar. Mən şəxsən sorğu keçirmişəm, nəticədə görmüşəm ki, Azərbaycan insanı milli qəhrəmanını, öz alimini, akademikini tanıdır. Və bu cəmiyyətin problemidir. Müğənnini dinləyir, amma dövlət televiziyasında biri eilmdən danışır, heç kim ona baxmaq istəmir. Deməli, cəmiyyət olaraq günah tapacaqsınız. Deyirik ki, uşaqlar bunu niyə edir? Sizə sadə bir misal çəkim. Günün istənilən vaxtı gedin iri "Mall"ara, görcəksiniz ki, 25-26 yaşında gənc analar yanında 6-8-10 yaşında uşaqları var, hamısının əlinə telefon var, sosial şəbəkədədirlər. Amma bu anaların biri də baxmır ki, o uşaq telefonda

nəylə məşğuldur. Analər uşaqlarına vaxt ayırmırlar. Analər əllərində telefon tutduqları qədər o əlləri ilə uşaqlarının əlini tutmurlar. Analər sosial şəbəkələrdə vaxt keçirdikləri qədər uşaqları ilə vaxt keçirmirlər. Yekun nəticədə uşaqlar bu yollara düşürlər.

Ailə dəyərlərimiz artıq sözün hər mənasında korlanıb. Cəmiyyət olaraq işimiz budur. Mən statistika çıxarmışdım ki, vətəndaşların sosial şəbəkələrdə keçirdikləri vaxt fantastik həddə idi. Sizə onun qarşılığını deyimmim? Bizim 51 universitetimizdə 187 min tələbə oxuyur. Bilirsinizmi, kitabxanalardan onların neçə faizi istifadə edir?

- Neçə faizi?

- Cəmi-cümlətanı 3 faizi. Amma sosial şəbəkədə hərəsinin 4-5 hesabı var. Hamısı sosial şəbəkə hesablarındadırlar.

- Yeni gəlmişkən, qeyd edim ki, yeniyetmələr arasında narkotiklərdən istifadə də geniş yayılıb. Əksər narkotiklərdən məktəb yaşlarında başlayırlar.

- Əlbəttə ki. Çünki məktəblərə biz baxırıq, Azərbaycan müəlliminə heç bir imtiyaz verməmişik. Mən demirəm, müəllim uşağı döyməlidir. Mən buna haqq qazandırmıram. Amma bu gün Azərbaycan müəllimi məktəbdə bir maketdir. Əgər həmin valideyn eşidirsə ki, müəllim onun uşağına qışqırıb, gəlib deyir ki, sən mənimlə bərabər uşağımı böyütmüsən? Misal üçün, düşünün bütün mətbuatda yayıldı.

Müəllim valideynin verməli olduğu tərbiyəni verir, elm verir, bu onun vəzifə öhdəliyidir. Bu gün Azərbaycan məktəbi bir az hüquqsuz qalıb. Amma direktorların səlahiyyətləri var. Onlar da öz səlahiyyətlərini öz maddi vəziyyətlərini, rifahlarını yüksəltməyə daha çox yönəldiblər, nəinki təhsilin, təlimin, tərbiyənin yüksəldilməsinə. Bizdə uşaq vaxtı heyvanları aparırdılar narıxa, axşam götürürdülər axıra. Bu gün məktəblər odur. Valideynlər başlarını dincəltməkdən ötrü uşaqlarını

məktəbdə tərbiyə alır. Bu gün tədris sistemi məhv olduğu kimi, məktəbdə təlim-tərbiyə də tamamilə məhv edilib...

Məktəbdə dərs deyən müəllimlərin ailə vəziyyətinə, psixoloji durumuna baxsaq, mənzerəni görə bilərsiniz. Azərbaycanın 4432 orta məktəbində 1,6 milyon şagird var, 150 min müəllim. 150 min müəllimin 81 faizini qadın müəllimləri təşkil edir. Bu, bilirsiniz, nə deməkdir? Yeni artıq uşaqlar qorxmurlar, çəkinmirlər, xarakter formalaşması yoxdur. Mən demirəm ki, qadın xaraktersizdir. Amma etiraf edək ki, qadın və kişi fərqli-fərqli xarakterlərdir.

- Bəli, qadında zəhm olmur.

- Əlbəttə ki. Uşaq bağçaya gedir - qadın. Evdə ana. Universitetdə qadın müəllim. Orta məktəbdə qadın. Əlbəttə, xarakter formalaşmayacaq. Və bu da yekunda narkotikə marağa gətirir.

Biz şərqliyə. İstər-istəməz tərbiyə prosesində müəyyən qədər xarakter formalaşması olmalıdır. Bu, birmənəlidir. Bu gün Azərbaycan məktəbi bundan məhrumdur. Çox təəssüf ki, Azərbaycan məktəbi şəxsiyyət yetişdirə bilmir. Ona görə yetişdirə bilmir ki, bizdə gender bərabərliyi təhlükəli həddə pozulub və bu gələcək üçün böyük fəsadlar törədəcək.

- Ən azından məktəblərdə...

- Əlbəttə. Məktəbdə 81 faiz qadın müəllimdir, 19 faiz kişi müəllim. Kişi müəllimlərin də orta yaşı 40-ın üzərindədir. Bu uşaqlar kimdən çəkənsinlər? Bizim vaxtımızda dəhlizdə bir kişi müəllim görəndə qorxumuzdan tərənə bilməzdik. İndi yeni müəllimlər gəlir, amma gələn müəllimlər də başlarını repetitorluğa qatıblar ki, uşaqlarla sət olmasınlar, onların yanına gəlməzlər. Yeni bu gün məktəb öz funksiyasını yerinə yetirmir.

- Bunda cəmiyyət olaraq yəqin ki, müəllimin gözəndən salınmasının da rolu var.

- Mən həmişə demişəm, çox

"mənimlə bərabər uşaq böyütmüsən?" deyə müəllimin üstünə gəlir, onda övladını məktəbə qoymasın, evdə təhsil versin.

Düzdür, müəllimlər bəzən öz maddi maraqlarını önə çıxarırlar. Amma biz təhsildə inqilabı mütləq etməliyik. Təhsildə inqilaba ehtiyac var. Çünki artıq ciddi problemlər var. Tam səmimi deyirəm. Məşhur bir söz var, deyir gecə çölə çıxmağa qorxurdum. Amma Tovuzda iki-üç ay bundan əvvəl iki qız şagirdi bir-birini bıçaqlamışdı. Oğlanı qoyduq kənara, qız. Özü də 4-cü sinifdə.

- İki il öncə də Gəncədə oxşar hadisə baş vermişdi.

- Bu günlərdə sorğu keçirmişəm. İstərk edənlərin 40 faizi deyir ki, mənim sinif yoldaşımın çantasında, cibində bıçaq var. Azərbaycan dünyanın ən sabit, stabil, kriminoloji vəziyyətin ən aşağı olduğu ölkələrdəndir. DİN bu sahədə bitə bitə mübarizə aparır. Narkotik, yaxud da bu tipli məsələlər olsun. Sən nədən narahatsan? Sənin təhlükəsizliyinlə bağlı hansı problem var ki, sən üstündə bıçaq gəzdirsən? Sən özünü nədən, kimdən qoruyursan? Sən hansı təhlükədəsən ki, özünü bıçaqla qoruyursan?

- Sizcə, burada valideyn nəzarətsizliyi rol oynayır?

- Əlbəttə. Valideyn nəzarət etmir, məktəbdə boşluqdur, şagird də hansısa sinif yoldaşına özünü göstərmək istəyir. Bıçaq gəzdirməyi də hansısa "vor zakon"lardan götürüb, "TikTok"-dan, ya haradansa. Düşünür ki, olar. Biz evdə bıçaqla çörək kəsirik, bunlar bıçaqla gəzir. Siz bunu bir xəbər olaraq görməyin. Yaxud molla dilində danışsaq, bir ölü olaraq görməyin. Bu artıq cəmiyyətin ciddi bir problemidir. Baxın, görün bir il ərzində neçə şagirdin bıçaqlanma halı baş verib? Kənar şəxs yox ha, öz sinif yoldaşı tərəfindən. Bu dəhşətdir.

- Valideyn övladının kriminala meyilli yetişməsində nə dərəcədə məsuliyyət daşıyır və bu halın qarşısını nə üçün ala bilmir?

- Burada birbaşa valideynin məsuliyyəti var. Qanunvericilikdə valideynin öhdəlikləri var. Hərənin öz işi var. Bu tip hadisələrdə valideyni məsuliyyətə cəlb etməliyik. Belə hadisələrin cəzalanmaları sırasında valideynlər də olmalıdır. Valideyn yükü məktəbin üzərinə atmalıdır. Məktəbin də yükü, öhdəliyi var. Hamının var. Cəzasızlıq olmadığı hallarda bu cür hadisələr baş verəcək. Biz valideynləri özünü hüququndan məhrum etməyə qədər getməliyik.

Hazırladı: İ.SABİRQIZI

Türkiyə ilə Azərbaycan arasında əlaqələr yüksələn xətlə inkişaf edir, günü-gündən genişlənir. Bu inkişaf siyasi, iqtisadi, hərbi, mədəni və digər sahələrlə yanaşı, elm və təhsildə də özünü göstərir. Ankara və Bakı bu istiqamətdə sıx əməkdaşlığa nail olub. Bunun üçün iki ölkə arasında bir sıra sənədlər imzalanıb.

Türkiyənin təhsil naziri, professor Yusuf Tekin "Report"un Ankara bürosuna müsahibəsində Azərbaycanla təhsil sahəsində əməkdaşlığın hazırkı vəziyyəti və gələcək inkişaf perspektivlərindən danışdı. "Hurriyyet" həmin müsahibəni oxucularına təqdim edir.

- **Türkiyə ilə Azərbaycan arasında təhsil sahəsində əlaqələri necə qiymətləndirirsiniz?**
- İki ölkə "Bir millət, iki dövlət" prinsipi ilə, çiyin-çiyinə, bənzərinə çox az rast gəlinən əlaqələrdə ikitə-

"Ölkələrimiz arasında təhsil əlaqələrinin gücləndirilməsi və mövcud əməkdaşlığımızın inkişafı ilə gələcəyimiz üçün gənclərimizə ən mühüm miras buraxa bilərik"

baycan Prezidenti İlham Əliyevlə görüşlərində Türkiyə ilə Azərbaycan arasında birgə universitetin yaradılması da gündəmdə idi. Bununla hər iki ölkədən olan gənclərimiz həm Türkiyədə, həm də Azərbaycanda təhsil almaq imkanı əldə edəcəklər.

Azərbaycan-Türkiyə qardaşlıq münasibətlərinin səmimi rəmzi kimi gördüyümüz Ankara, Adana, Qaziantep, İğdır, İzmir, Qars kimi

daşlıq protokolu iki ölkənin təhsil nazirləri tərəfindən iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Birgə Hökumətlərarası Komissiyanın iclasında imzalanıb. Protokol çərçivəsində Bakıda və Qəbələdə iki təhsil müəssisəsinin açılması nəzərdə tutulur. Protokolla müəyyən edilib ki, bu təhsil müəssisələrində 5 istiqamət (informasiya texnologiyaları, qonaq evləri və səyahət xidmətləri, mətbəx və interyer dizaynı, moda di-

"Təhsil sahəsindəki təcrübəmizi qardaş Azərbaycanla bölüşməkdən çox məmnunuq"

Türkiyənin təhsil naziri: "Azərbaycanda Türkiyə peşə təhsilinin təcrübəsini tətbiq edən məktəblər açılacaq"

rəfli əməkdaşlığı inkişaf etdirir. Qardaş Azərbaycanla bizim aramızda köklü, ortaq tariximizə, mədəniyyətimizə dayanan sevgi bağı var.

1991-ci ildə müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra Azərbaycanı ilk tanıyan dövlət Türkiyə Cümhuriyyəti olub ki, bu da mahiyyətcə qardaşlığımızın nəticəsidir. Türkiyə müstəqilliyinin ilk dövrlərindən Azərbaycana hər cür dəstək verib və bundan sonra da verəcək. Türkiyə ilə Azərbaycan arasında birliyi, bərabərliyi, həmrəyliyi əbədidir.

Ölkələrimizin təhsil nazirlikləri də gələcək nəsillərin sağlam təməllərə əsaslanaraq yetişdirilməsinə məsul olan rəsmi qurumlardır. Hesab edirəm ki, bizim təhsil qurumları olaraq əsas vəzifələrimizdən biri də iki qardaş ölkənin birliyini, həmrəyliyi gələcək nəsillərə yüksək şəkildə çatdırmaqdır.

Eləcə də, bilirəm ki, Azərbaycanın Elm və Təhsil Nazirliyinin yanaşması, fəaliyyəti də bu çərçivədədir. Bundan əlavə, hər iki ölkənin prezidentləri - Rəcəb Tayyib Ərdoğan və İlham Əliyevin, eləcə də ölkələrimizin vətəndaşlarının da bizdən gözlədiyi budur. Nazirlər olaraq bizim vəzifəmiz də bu

etimadı doğrultmaq, gözləntiləri qarşılamaqdır.

- **Türkiyə Təhsil Nazirliyinin Azərbaycanın müvafiq nazirliyi ilə əlaqələrinin əsasını nə təşkil edir və bunun inkişafı üçün sizcə, nə kimi addımlar atılmalıdır?**

- İki ölkə arasında təhsil əlaqələrinin əsasını Azərbaycandakı təhsil müəssisələrimiz, qarşılıqlı təqaüd (burslar) proqramlarımız, ölkənizə ali təhsil almaq üçün gələn tələbələrdir, Türkiyədə təhsil alan azərbaycanlı tələbələr, eləcə də, Azərbaycanda müxtəlif universitetlərdə çalışan professor-müəllim heyəti təşkil edir.

Ölkələrimiz arasında təhsil əlaqələrinin gücləndirilməsi və mövcud əməkdaşlığımızın inkişafı ilə gələcəyimiz üçün gənclərimizə ən mühüm miras buraxa bilirik. Bu çərçivədə hər sahədə olduğu kimi, təhsil sahəsində də əlaqələrimiz əməkdaşlıq və həmrəyliyə əsaslanan prinsiplərlə irəliləməkdə davam edir. Bakı ilə müvafiq əlaqələrimiz Azərbaycandakı təhsil müşavirliyimiz vasitəsilə mütemadi diqqətimizdədir.

Bakıda nazirliyimizə tabe olan uşaq bağçası, ibtidai sinif, orta məktəb və lisey səviyyələrində olan məktəblərimizdə 3 minə yaxın şagird təhsilini davam etdirir. Türkiyə-

nin Təhsil Nazirliyi tərəfindən göndərilən 100-ə yaxın müəllim türk məktəblərində çalışır. Bundan əlavə, həmin təhsil müəssisələrinə köməkçi müəllimlər də təhkim olunub.

Azərbaycan və Türkiyə təhsil nazirliklərinin dəstəyi ilə həyata keçirilən beynəlxalq "Qardaş Məktəb" layihəsinin təcrübəsi çərçivəsində iki ölkənin 30 məktəbi ilə eyni tipli və səviyyəli məktəbləri arasında qardaşlıq əlaqələri qurulub.

Bu məktəblər təhsil müəssisələrimiz arasında əməkdaşlıq, təcrübə mübadiləsi və mədəniyyətlərimizin təbliği baxımından mühüm rol oynayır. Məsələn, Beynəlxalq Anadolu İmam Hatip liseylərimizdə 27 azərbaycanlı tələbə ödənişsiz təhsil alır.

- **Türkiyə universitetlərində nə qədər azərbaycanlı tələbə təhsil alır? Türkiyə-Azərbaycan Universiteti nə zaman fəaliyyətə başlaya bilər?**

- Ölkəmizin ali təhsil müəssisələrində 604-ü Türkiyənin təqaüd proqramı təqaüdcüsü olmaqla 35 minə yaxın azərbaycanlı tələbə təhsilini davam etdirir. Azərbaycanda isə 7 tələbəmiz doktorantura təhsilini alır.

Prezidentimiz Rəcəb Tayyib Ərdoğanın ötən ilin iyun ayında Bakıya rəsmi səfəri zamanı Azər-

vilayətlərimizdə nazirliyimizə tabe olan məktəblərimiz var ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin adını daşıyır. Azərbaycan xalqı və Türkiyə-Azərbaycan dostluğu qarşısındakı xidmətlərinə görə hörmətlə andığımız mərhum Heydər Əliyevin adını yaşatmaqda davam edirik.

Türkiyə xüsusən son iyirmi ildə təhsil sahəsində böyük dəyişikliklərə nail olub. Biz bu təcrübəni qardaş Azərbaycanla bölüşməkdən çox məmnunuq. İnanıram ki, biz bunu daha geniş çərçivədə davam etdirəcəyik.

Bugünkü dostluğumuzu yeni nəsillərə ötürmək üçün uşaqlarımız arasında mədəni fəaliyyətlərə də önəm veririk. Ötən il nazirliyimiz və Azərbaycanın Ankaradakı səfirliyi ilə məktəblərimiz arasında "Bir millət, iki dövlət: Türkiyə-Azərbaycan qardaşlığı" adlı kompozisiya və rəsm müsabiqəsi təşkil edildi. Ankarada təhsil sahəsində belə bir çox layihələr həyata keçirilir.

Türkiyə Maarif Vəqfinin tabeliyində olan məktəblərimiz də Azərbaycanda fəaliyyətlərini davam etdirir. Bu məktəblər həm də yerləşdikləri ölkənin insan resurslarına mühüm investisiyalar rolunu oynayır. Mənim də qurucuları arasında yer aldığım vəqfimizin Azərbaycandakı məktəbləri ölkələrimiz arasında qardaşlıq körpüsü üçün mühüm təməl olmaqla yanaşı, həm də bu qardaşlığın inkişafı və möhkəmlənməsi üçün gələcəyə qoyulan strateji sərmayədir. Bu mənada Türkiyə təhsil sahəsindəki təcrübəsini qardaş və dost ölkələrlə bölüşür.

Türkiyə və Azərbaycan arasında peşə təhsili sahəsində əmək-

zayn texnologiyaları, qida və içki xidmətləri) üzrə tədris aparılacaq. Peşə təhsili müəssisələrimizin fəaliyyətinin Azərbaycanla qarşılıqlı tənzimləmə işləri məsləhətləşmələr və danışıqlar yolu ilə həllini tapacaq.

Siz də təsdiq edərsiniz ki, Azərbaycanla aramızdakı köklü dostluğu təsvir etmək üçün nə kəlmələr, nə də vaxt yetir. İndiyə qədər olduğu kimi, bundan sonra da iki qardaş ölkə olaraq çiyin-çiyinə irəliləməyə davam edəcəyik.

- **Keçən ilin noyabrında Azərbaycanın Türkiyədəki səfiri Rəşad Məmmədovla heyətlərarası görüşünüz oldu. Həmin görüşdən sonra Azərbaycan və Türkiyə arasında çoxşaxəli təhsil əlaqələri ilə bağlı məsələlərin müzakirə olunduğu açıqlandı. Burada daha çox hansı istiqamətlər nəzərdə tutulur?**

- Bəli, sizin də dediyiniz kimi, noyabrın 27-də səfir Rəşad Məmmədovla və səfirliyin əməkdaşları ilə görüşümüz oldu. Bayağ da qeyd etdim, təhsil əlaqələrimizlə bağlı məsləhətləşmələr aparıldı. Danışıqlar mərhələsində olan və tezliklə yekunlaşacaq "Türkiyə-Azərbaycan Peşə Təhsili Qurumunun Əsasnaməsi"ni müzakirə etdik. Əsasnamənin ən qısa zamanda yekunlaşdırılmasını istəyirik.

- **Azərbaycana yaxın vaxtlarda səfəriniz gözlənilirmi?**

- 30-31 yanvar 2024-cü il tarixlərində Azərbaycana səfər etməyi planlaşdırırıq. Səfər çərçivəsində təhsil sahəsində müxtəlif əlaqələrimiz olacaq, məktəblərə baş çəkib, müəllimlərlə görüşəcəyik.

Hazırladı: RƏŞAD

Vəzifəli şəxslərə qarşı şok iddia

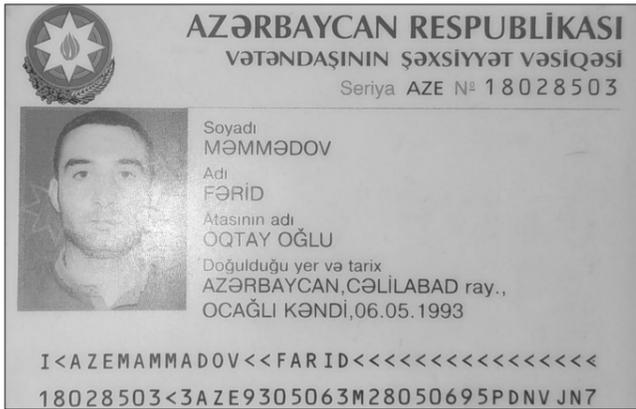
Cəlilabad sakini anasına aid torpaq sahəsinin saxta sənədlərlə ələ keçirildiyini bildirir

Cəlilabad rayon sakini Məmmədov Fərid Oqtay oğlu tərəfindən "Hürriyyət" in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi iddia edir ki, anasını saxta sənədlərlə aldadıb, torpağını əlindən alıblar:

"Mən, Məmmədov Fərid Oqtay oğlu, yazaraq sizdən xahiş edirəm ki, problemimi işıqlandırarsınız.

Cəlilabad rayonu Qarazencir, Ocaqlı kənd inzibati ərazi dairəsi üzrə sabiq nümayəndə Bayramov Məhərrəm Ağabala oğlu, Cəlilabad rayon İcra Hakimiyyətinin Arxitektura Şöbəsi ilə əlbir olaraq, anam Məmmədova Nüşabə Sabir qızına məxsus olan fərdi yaşayış evinin tikintisi üçün ayrılmış 0,12 ha torpaq sahəsini ələ keçiriblər.

Belə ki, Bayramov Məhərrəm Ağabala oğlu vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə etməklə, həmin torpaq sahəsini saxta sənədlərlə yəznəsi Ağayev Həbib

Ağacəfər oğlunun adına sənədləşdiriblər.

Maraqlı faktlar onan ibarətdir ki, Ağayev Həbib Ağacəfər oğluna saxta sənədləşmələr əsasında verilən sənəd üzərində olan möhür, ştam, öz zamanına görə 2000-2005-ci il arxivində olmalıdır. Lakin sənəddə 2000-2005-ci ilin möhürü vurulub.

1995-ci il tarixində anama məxsus olan torpaq sahəsini

Ağayev Həbib Ağacəfər Oğluna satırlar. Əlimdə əsaslı faktlar olmasına baxmayaraq, Cəlilabad rayon prokuroru Vahid Məmmədov, Cəlilabad rayon Polis Şöbəsi şikayətimə ətraflı baxmayaraq, başlarından ediblər. 7 dəfə qeyri-obyektiv araşdırma aparıldıqından, həmin qərar rədd edilmişdir.

16.01.2024-cü ildə yenidən araşdırmanın davam etdirilməsi üçün Baş Prokurorluğun yazılı

göstərişləri əsasında, 8-ci dəfə Cəlilabad rayon Polis Şöbəsinin istintaqına verilmişdir. Dəfələrlə araşdırma getməsinə baxmayaraq, polis bildirir ki, vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə halları var, amma bizim səlahiyyətimiz buna imkan vermir ki, cinayət işi açılınsın, bu, Cəlilabad Rayon Prokurorluğunun səlahiyyətlərinə aid məsələdir. Yəni Prokurorluq bu işi başından edir, bizim üstümüzdə atri.

Cəlilabad Rayon İcra Hakimiyyəti də saxta sənədləşmələrin ortaya çıxmasına görə, prokurora, polise təzyiç göstərir. Sözügedən məsələ ilə bağlı əlimdə əsaslı faktlar var. Səlahiyyətli dövlət orqanlarından xahiş edirəm ki, mənə kömək etsinlər".

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan şəxslərin və qurumların mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Yevlax sakinlərindən Prezidentə müraciət

"Aprel döyüşləri" və 44 günlük savaşa ön cəbhənin maddi-texniki təminatını həyata keçirən şikayətçilər öz haqlarını tələb edir

"Hüquqlarımız pozulub, "Vətən müharibəsi iştirakçısı" statusumuzu ala bilməmişik"

Yevlax rayonunun 72 nəfər sakini tərəfindən "Hürriyyət" in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Qəzetimiz vasitəsilə Prezident İlham Əliyevə və Müdafiə naziri Zakir Həsənova müraciət edən sakinlərin məktubunu olduğu kimi dərc edirik:

"Cənab Prezident! Cənab Nazir!

Biz, 44 Günlük Vətən Müharibəsi dövründə N saylı hərbi hissənin mülki işçiləri, komandanlığın rəsmi göstərişi ilə maddi-texniki təminat taborunun tərkibində ön cəbhədə - döyüş bölgəsində 3000-5000 nəfərlik şəxsi heyətin təminat növlərinin yerinə yetirilməsində gecə-gündüz dayanmadan iştirak etmişik. Hərbi sursatların ağır artilleriya və top mərmilərinin yüklənməsi, daşınması, döyüş nöqtələrinə boşaldılması, ərazidən yığılması, vurulmuş hərbi texnikaların yüklənməsi və təmiri, geyimlərin daşınması və yuyulması, bütün növ ərzaqların daşınaraq təminat nöqtəsinə çatdırılması, çörək bişirilməsi və sair işləri yerinə yetirmədən, usanmadan həyata keçirmişik.

Ancaq ötən dövr ərzində bizim hüquqlarımız kobud şəkildə pozulub və biz "Vətən müharibəsi iştirakçısı" statusumuzu ala bilməmişik. Baxmayaraq ki, müharibədən sonrakı ilk vaxtlarda bizim müvafiq sənədlərimiz aidiyyəti üzrə Müdafiə Nazirliyinə, həmçinin Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinə göndərilib. Hətta bizə veteranlar üçün ödənilən müavinətə görə plastik kartlar belə, verilməmişdir. Amma bizə belli olmayan səbəblərdən, kimlərinse qanunsuz müdaxiləsindən sonra bizim "Vətən müharibəsi iştirakçısı" statusumuzun qarşısına xətt çəkiliblər.

Belə ki, keçmiş korpus komandiri Hikmət Həsənovun vaxtında bu, təsdiqini tapsa da, sonrakı komandan Qiyas Abbasov bizə belli olmayan səbəblərdən buna imkan verməyib. Bu o deməkdir ki, Ali Baş Komandanın verdiyi qərarlara qarşı hörmətsizlik olunub.

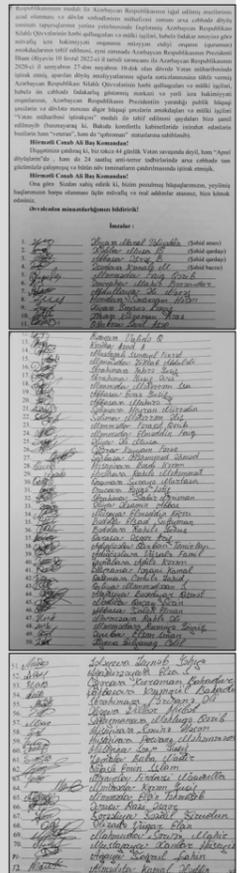
N saylı hərbi hissənin komandiri İqbal Şərbətov isə bizim üzleşdiyimiz qanunsuzluğun aradan qaldırılması istiqamətində heç bir addım atmır.

Hörmətli Ali Baş Komandan! Diqqətinizə çatdırıraq ki, biz təkcə 44 Günlük Vətən Savaşında deyil, həm "Aprel döyüşləri"ndə, həm də 24 saatlıq anti-terror tədbirlərində də arxa cəbhədə tam gücümüzlə çalışmış və bütün növ təminatların çatdırılmasında iştirak etmişik. Ona görə də sizdən xahiş edirik ki, bizim pozulmuş hüquqlarımızın, yeyilmiş haqlarımızın bərpası üçün müvafiq və real addımların atılması üçün göstəriş verəsiniz.

Əvvəlcədən minnətdarlığımızı bildiririk".

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Qarşı tərəfin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Müharibədə bir gözü kor, qulağı kar oldu, ağır kəllə-beyin travması aldı, 2-ci qrup əlillik dərəcəsi verildi, amma... - Uçra sakini Azər Nəsiyev oğlunun əlillik dərəcəsinin ləğv olunmasına etiraz edir

"Beyni zədəli olan xəstə oğluma qarşı edilən bu qanunsuzluq cinayət əməlidir"

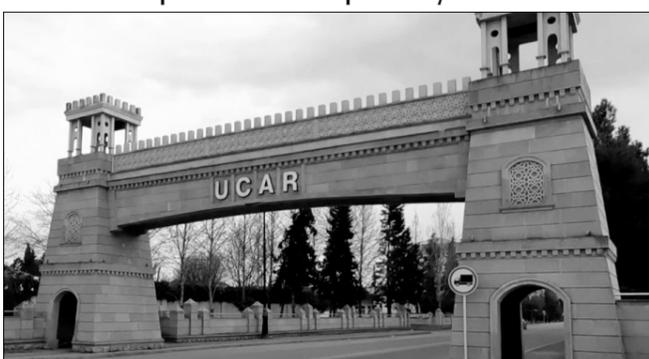
Ucar rayonu, Bərgüşad kənd sakini, Birinci Qarbağ Müharibəsi veteranı Nəsiyev Azər Ataş oğlu tərəfindən "Hürriyyət" qəzetinin redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi deyir ki, oğlu 2016-cı ilin aprel döyüşlərində yaralansa da, 2023-cü ildə 2-ci qrup əlillik dərəcəsi ləğv edilib:

əlillik dərəcəsi 2023-cü ildə qanunsuz olaraq ləğv edilib.

Çoxlu şikayətlər etsəm də, baxılmır, heç bir tədbir görülmür.

Oğlum Nuruş döyüşdə aldığı xəsarətə görə gözünün biri kor olub, qulağı eşitmir, ağır kəllə-beyin travması alıb.

Mənim dörd oğlum müharibədə iştirak edib. Nuruş isə 2016-cı il tarixdə hərbi xidmət zamanı Aprel döyüşlərində partlayış nəticəsində ağır kəllə-

Nuruşa əlillik dərəcəsi 5 illik təyin edilsə də, 3 il keçəndən sonra qanunsuz olaraq dayandırılıb. Müharibədə ağır yaralanıb gözü kor, qulağı kar, beyni zədəli olan xəstə oğluma qarşı edilən bu qanunsuzluq cinayət əməlidir.

Onu da deyim ki, bacım oğlu Səbuhi Ələkbər oğlu Süleymanov da Vətən müharibəsində şəhid olub.

Prezident cənab İlham Əliyevdən və aidiyyəti qurumlardan xahiş edirik, mənim şikayətimi obyektiv araşdırıb, qanuni tədbirlər görsünlər".

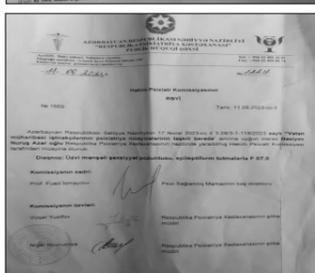
Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Qarşı tərəfin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

"Mən, Nəsiyev Azər Ataş oğlu, şikayət edib bildirirəm ki, 2016-cı ilin Aprel döyüşlərində oğlum Nuruş partlayış nəticəsində ağır yaralanıb və əlil olub. Ona verilmiş 2-ci qrup

lə-beyin travması alıb. Onun müalicə olunması üçün həyatımızdan iribuynuzlu heyvanlarımızı satmışıq, banklardan kredit götürmüşük. İndi də borclarımızı ödəyə bilmirik.

Ermeniyə qarşı qərarlı Paşinyanı arxayınlaşdırıb

rində formalaşdıran düşüncə təzi uduzdu: "Nikol Paşinyan dərşini aldı və sanki vəziyyətdən çıxış yolları axtarır, dərşini almayan ermənilər isə hələ də reallıqları qəbul etmək istəmir, ancaq alternativləri də yoxdur".

"Paşinyanın irəli sürdüyü təklif Ermənistanın sülh sazişini imzalamayacağından xəbər verir"

Siyasi şərhçi Asif Nərimanlı da bu qənaətdədir ki, Paşinyanın silahlara qarşılıqlı şəkildə nəzarət mexanizminin qurulması ilə bağlı təklifi absurd səslənir: "44 günlük müharibədə Ermənistanın hərbi arsenalı böyük ölçüdə məhv edilib və hazırda Bakı İrəvanın silah mənbələrindən tutmuş aldığı hərbi texnikaya qədər hər şeyə böyük ölçüdə nəzarət edə bilər. Bu situasiya fonunda Azərbaycan öz hərbi arsenalını niyə Ermənistanın üzünə açmalıdır?! Nikol Paşinyan da anlayır ki, Bakı bunu etməyə, lakin belə bir təkliflə "sülden yana olan Ermənistan hərbi arsenalını da açmağa hazırdır" görüntüsü yaratmaq istəyir".

Paşinyanın sülh sazişinin imzalanması gecikəcəyi təqdirdə, bir-birinə hücum etməmək haqda paktın imzalanması ilə bağlı təklifinə gəlincə, siyasi şərhçi qeyd edib ki, bunun özü Ermənistanın sülh sazişini imzalamayacağından xəbər verir: "Mövcud şərtlərdə İrəvanın iki yolu var: ya Bakının şərtləri ilə sazişi imzalamalı, ya da prosesini baxdığı qədər uzatmalıdır. İkinci yol Ermənistan üçün tək "dalan ölkə" olaraq qalmaq yox, həm də hərbi müstəvidə gələcək təhlükələr vəd edir. İrəvanda düşünür ki, Qərbin dəstəyi azalarsa, yaxud bölgədə xüsusilə Ermənistanla hələ də maneə verməyə imkan verən mövcud şərtlər dəyişərsə, Azərbaycan problemlərin həllini hərbi müstəviyə keçirə bilər. Misal üçün, Bakı delimitasiya olunmayan sərhədi daha əvvəlki illərin xəritələrinə uyğun çəkmək, SSRİ dövründə ermənilərə "əkin və otlaq" adı altında bağışlanan ərazilərin ən azı sərhədboyu hissəsinə nəzarəti bərpa etmək istəyə bilər. Paşinyanın tez-tez dilə gətirdiyi "Sülh sazişi imzalanarsa, Ermənistan kadastr sənədi əldə edəcək" sözləri də bu kontekstdə

təsədüfi deyil. Çünki sərhəd delimitasiya edilmədiyi, Bakı ilə rəsmi sülh sazişi imzalanmadığı müddətdə tarixi Azərbaycan torpaqları üzərində qurulan Ermənistanın legitimlik problemi qalacaq. Paşinyan vəziyyətdən çıxış yolu axtarır: həm mövcud şərtlərdə sülh sazişi imzalamıq istəmir, həm də "silahlara nəzarət", "hücum etməmək haqda pakt" kimi gedişlərlə Azərbaycanın əl-qolunu bağlamağı planlaşdırır. Hərçənd, rəsmi Bakı dəfələrlə gündəmə gələn "Ermənistanla hücum edəcək" iddialarını təkzib edib, mövcud şərtlərdə bu ssenari o qədər də sərfəli görünür. Buna rəğmən, Paşinyanın irəli sürdüyü təkliflər "Azərbaycan hücum edəcək" iddialarını bəsləmək məqsədi daşıyır".

"Ölkəmizə qarşı siyasi təxribata əl atan qüvvələrin istənilən cəhdi heç bir nəticə verməyəcək"

Politoloq Nurlan Qələndərli isə hesab edir ki, Azərbaycanın qüdrətinin artmasından narahat olan qüvvələrin istənilən siyasi təxribat cəhdi iflasa məhkumdur: "AŞPA kimi siyasi alətlərdən istifadə edən bəzi hegemon güc mərkəzləri bilməlidirlər ki, bu cür bəsit metodlarla Azərbaycana təsir və təzyiq göstərmək, onu hər hansı bir güzəştə məcbur etmək və müstəqil siyasətindən döndərmək mümkün deyil. 44 günlük Vətən müharibəsinin nəticələri və sonrakı proseslər göstərdi ki, Azərbaycan istənilən təhdidin qarşısını almağa, illərdir regionda kök salmış terrorizmin başını əzməyə və bütün strateji hədəflərini gerçəkləşdirməyə qadirdir. Regionda yeni reallıqlar yaradan, Cənubi Qafqazın lider dövləti kimi güc mərkəzinə çevrilən, dünyada etibarlı tərəfdaş kimi tanınan qalib Azərbaycanın qüdrətinin artmasından narahat olan qüvvələrin istənilən siyasi təxribat cəhdi iflasa məhkumdur və bundan sonra da heç bir nəticə verməyəcək".

"AŞPA 30 il ərzində qaçqın və məcburi köçükün azərbaycanlıların öz doğma yurdların təhlükəsiz şəraitdə yaşamaq hüququnun

Mövzuya təxminən, eyni kontekstdən yanaşan "Prioritet" Sosial İqtisadi Araşdırmalar Mərkəzi İctimai Birliyinin sədri, politoloq Zaur İbrahimli isə AŞPA-nın çoxdan öz missiyasına xilaf çıxdığını bildirib: "Azərbaycan 44 günlük Vətən Müharibəsi ilə yalnız ərazi bütövlüyünü deyil, bir milyona yaxın azərbaycanlının təməl hüquqlarını bərpa etdi. "İnsan hüquqlarının və əsas azadlıqların müdafiəsi haqqında" Konvensiyanın maddələri ilə təminat verilmiş hüquqlar məhz erməni işğalı nəticəsində 30 il ərzində pozulmuşdu..."

bərpasıyla bağlı real addım atmadı, Ermənistanı təcüvüzkar kimi tanımadı"

Mövzuya təxminən, eyni kontekstdən yanaşan "Prioritet" Sosial İqtisadi Araşdırmalar Mərkəzi İctimai Birliyinin sədri, politoloq Zaur İbrahimli isə AŞPA-nın çoxdan öz missiyasına xilaf çıxdığını bildirib: "Azərbaycan 44 günlük Vətən Müharibəsi ilə yalnız ərazi bütövlüyünü deyil, bir milyona yaxın azərbaycanlının təməl hüquqlarını bərpa etdi. "İnsan hüquqlarının və əsas azadlıqların müdafiəsi haqqında" Konvensiyanın maddələri ilə təminat verilmiş hüquqlar məhz erməni işğalı nəticəsində 30 il ərzində pozulmuşdu. Avropa Şurası Parlament Assambleyası bu müddət ərzində qaçqın və məcburi köçükün azərbaycanlıların öz doğma yurdların təhlükəsiz şəraitdə yaşamaq hüququnun bərpasıyla bağlı real addım atmadı. Ermənistanı təcüvüzkar kimi tanımadı. İndi Fransaya

trolluq edərək insan hüquqları arxasında gizlənmək heç nəyi dəyişmir. AŞPA çoxdan öz missiyasına xilaf çıxıb".

"Avropa ilə destruktiv münasibətlər ölkəmizə viza və təhsil üçün problem, sanksiya, embarqo təhdidi yarada, beynəlxalq dəstəyi azalda və təzyiqi artır, Azərbaycanın alim gücü azalda və iqtisadiyyatda geriləmə yaşada bilər"

Siyasi analitik Elman Vəliyev isə bu qənaətdədir ki, Azərbaycanın Avropa Şurası Parlament Assambleyasından kənarlaşması olduqca mənfi haldır: "Çünki sovetlərin rıçakından çıxan, öz gələcəyini Avropaya inteqrasiya etməkdə gürüdü. İki yol var zə-tən, ya Qərb, ya da Şərq. Qərb özünü inkişaf etdirərək "ətraktiv" bir imic yeritdi. İnsanlar daha yaxşı gələcək üçün Qərbə meyl etdilər. Bu gün Ermənistan belə,

Avropa yolunu tutub. Cənubi Qafqaz Rusiyanın əlindən çıxır. Gürcüstan və Ermənistan bu yolda öndəirlər. Ancaq Azərbaycan Qərbdən çox Rusiyayı seçdi". Siyasi analitikin fikrincə, bizə bir çox məsələdə Rusiyanın dəstəyi lazım idi və hələ də lazımdır: "Ancaq bu, Qərbdən uzaqlaşmağa səbəb olmamalıdır. Rusiyanın gələcəyi sual altındadır. Çünki periferik ölkədir. Yeni, gələcəyi onunla görmək düşüncə zəifliyidir. Azərbaycan xarici siyasətində ən düzgün strategiya olan "dengə politikası" həyata keçirir. Ancaq bu, həmişə eyni vektor üzrə gedə bilməz. Yeni, Avropa bunun fərqiində idi və Azərbaycanla yolları ayırmağa çalışır. Lakin bu o demək deyil ki, bütün əlaqələr itəcək. Əlbəttə ki, yox. Avropa üçün Azərbaycan enerji ixracatçısıdır. Bu enerji boşluğunu dolduran başqa alternativ tapanda Azərbaycanla tam əlaqələri kəsəcək. Təbii ki, Azərbaycan uzaqlaşmağı deyil, uzaqlaşmağı seçərsə!"

Elman Vəliyev sonda onu da əlavə edib ki, Avropa ilə destruktiv münasibətlər ölkəmizə viza və təhsil üçün problem, sanksiya, embarqo təhdidi yarada, beynəlxalq dəstəyi azalda və təzyiqi artır, Azərbaycanın alim gücü azalda və iqtisadiyyatda geriləmə yaşada bilər. Bu səbəbdən də siyasi analitik Avropadan uzaqlaşmağı doğru addım saymır.

Həbsxanadan Birinci vitse-prezidentə müraciət

“Saxta ittiham aktı ilə 8 il azadlıqdan məhrum edilmişəm”

Ədliyyə Nazirliyi Penitensiar Xidmətinin 9 sayılı Cəzaçəkmə Müəssisəsində cəza çəkən Məmmədov Ədalət Məhərrəm oğlu tərəfindən redaksiyamıza şikayət məktubu daxil olub. Qəzetimiz vasitəsilə Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya, Baş prokuror Kamran Əliyevə müraciət edən şikayətçi qanunsuz olaraq həbsdə yatdığını deyir:

“Hörmətli Mehriban xanım!

Azərbaycan Respublikası Cinayət Prosesual Məcəlləsinin tələblərinə zidd olaraq, qanunların aliliyi təmin olunmamışdır. Belə ki, 07.03.2019-cu il tarixdə bəzəndə sifarişlə açılan saxta cinayət işində birtərəfli aparılan istintaq hərəkətləri zamanı ziddiyyətli, böhtan xarakterli, sübuta yetirilə bilməyən epizodlarla şablon xarakterli tərtib edilən və günahsız həbsimə səbəb olan 16.07.2020-ci il tarixli ittiham aktında analoqu olmayan hüquq və qanun pozuntularına yol verilmişdir. Qanunsuz həbsimin hüquqi müstəvidə aradan qaldırılması, saxta epizodların ləğv edilməsi üçün cinayət-prosesual qanunvericiliyin tələbinə əsasən mənsub olduğunuz səlahiyyətləriniz daxilində “saxta ittihamı istinad edilməklə qəbul edilən qeyri-obyektiv hökm və qanunsuz qərarların ləğvinə dair” tərəfinizdən Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Plenumuna təqdimatı verilmesini, cinayət işinin materiallarının ibtidai-istintaqa qaytarılmasını xahiş edirəm.

Hörmətli Kamran müəllim!

Çoxsaylı ərizə-şikayətlərimə mahiyyəti üzrə baxılmasına qərəzli şəkildə məhəl qoyulmayıb. Günahsız həbsimə səbəb olmuş saxta ittiham aktında əksini tapmış böhtan xarakterli epizodlara xitam verilməsinə yetərinə əsasların olmasını nəzərə alaraq, istintaqın yenilənməsi üçün müstəsna səlahiyyətlərinizdən istifadə edərək, Ali Məhkəmənin Plenumuna təqdimatın verilmesini Sizdən də xahiş edirəm.

Dəyərli Mehriban xanım!

Diqqətinizə çatdırmaq istəyirəm ki, özüm zərərçəkmiş olduğuma baxmayaraq, mənə külli miqdarda borclu olan şantajçıların böhtan xarakterli şikayət ərizələri əsasında 07.03.2019-cu il tarixdə saxta cinayət işi açılıb. Nəticədə ziddiyyətli, heç bir halda sübuta yetirilə bilməyən, əsassız epizodlarla tərtib edilən və günahsız həbsimə səbəb olan 16.07.2020-ci il tarixli saxta ittiham aktı ilə 8 (səkkiz) il azadlıqdan məhrum edilmişəm.

Mənim kimi hüquqları tapdanıb günahsız həbs edilən və təndə saxta ittihamın ləğv edilməsinə, istintaqın yenilənməsinə görə niyə məcbur edilir ki, Avropa və Beynəlxalq məhkəməsinə üz tutsunlar?!

Onu da diqqətinizə çatdırmaq istəyirəm ki, tərəfindən Respublikanın Baş prokuroru cənab K.Əliyev yazmış olduğum (İttiham idarəsində diqqət yetirilməyən şikayət və müraciətlərin heç biri Baş prokurora mürəzə edilməmişdir) şikayət və müraciətlər ona çatdırılmadığına və mürəzə edilmədiyinə görə, heç bir tələb və şikayətimə diqqət yetirilməmiş, ona görə də istintaq yenilənməmişdir!

Nəzərinizə çatdırmaq istəyirəm ki, birinci instansiya məhkəməsinin saxta hökmündən sonra ali səlahiyyətli hüquq-mühafizə orqanı olan Respublika Prokurorluğuna etdiyim şikayətlərin nəticəsiz qalması bir çox qaranlıq məqamlara və şübhələrə yol açır. Əgər 2022-ci ilin əvvəlindən hal-hazırda kimi tərəfindən Respublika Prokurorluğuna daxil olan şikayətlərimə cənab K.Əliyev tərəfindən diqqət yetirilsə, əminəm ki, cənab Baş prokuror istintaqın yenilənməsi üçün (eləcə də saxta ittihamda yol verilən pozuntulara baxılıb hüquqi qiymət verilməsi üçün) obyektiv qərarın qəbuluna görə Baş Prokurorluq tərəfindən Ali Məhkəmənin Plenumuna əlavə kassasiya protesti və ya təqdimatın verilməsinə göstəriş veriləcəkdir.

Hörmətli Mehriban xanım!

Yuxarıda ərizə-şikayətimdə qeyd etdiyim xüsusiyyətləri nəzərə götürüb, mənsub olduğunuz səlahiyyətləriniz daxilində aidiyyəti üzrə Ali Məhkəmənin sədri cənab İnam Kərimova və Baş prokuror, cənab K.Əliyevə göstəriş verib köməklik göstərmənizi Sizdən xahiş edirəm”.

Hazırladı: KƏNAN

İllərdir davam edən məhkəmə çəkişməsi...

Bir neçə il əvvəl “Hürriyyət” qəzetində “Heydər Əliyevin abidəsini ucaldan memarın evi ələ keçirilib” sərəlövhəli yazı dərc etmişdik. Xatırladaq ki, yazı Bakı sakinləri Musayeva Natəvan Əhəd qızı və Musayev İsa Vahid oğlu tərəfindən redaksiyamıza daxil olan şikayət məktubu əsasında hazırlanmışdı. Şikayətçilər N. Musayeva və İ. Musayev tərəfindən redaksiyamıza növbəti məktub daxil olub. Qəzetimiz vasitəsilə Məhkəmə-Hüquq Şurasının və Ali Məhkəmənin sədri İnam Kərimova müraciət edən şikayətçilərin məktubunu olduğu kimi dərc edirik:

“Bakı Apellyasiya Məhkəməsi Mülki Kollegiyası və Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasının möhtərəm hakimləri Qasımov Fərrux Hüseynağa oğlunun (sədrlik edən və məruzəçi), Abdiev Fuad Vilayət oğlunun və Sarayev Xəyal Əjdər oğlunun Azərbaycan Respublikası MPM-nin norma və tələblərini pozaraq “Bakı şəhəri Nəsimi rayon Məhkəməsinin 19 sentyabr 2023-cü il tarixli e-2(006)-2627/2023 nömrəli qətnaməsindən Apellyasiya şikayətimizin qeyri-mümkün hesab edilməsi üzrə (2 (103) - 7602/2023 sayılı, 11.12.2023-cü il tarixli) qanunsuz hərəkətlərindən şikayətçiyik.

Ali Məhkəmənin Mülki Kollegiyası və onun sədrinin diqqətinə çatdırırıq ki, bizim cavabdeh olduğumuz Bakı şəhəri, Nəsimi rayon Məhkəməsinin (Hakim -Sədr möhtərəm Abbasov Nail İbad oğlu) iş № e-2(006)2627/2023 sayılı, 19.09.2023-cü il tarixli qətnaməsindən, elektron məhkəmə icraatı qaydasında 2Ne-li formaya və yazılı qaydada (23.11.2023-cü il tarixli) Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki Kollegiyasına verdiyimiz Apellyasiya şikayəti Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasının möhtərəm hakimləri Qasımov Fərrux Hüseynağa oğlu və Abdiev Fuad Vilayət oğlu, Sarayev Xəyal Əjdər oğlundan ibarət tərkibdə icraata qəbul edərək baxmış və Kommersiya Kollegiyası statusunda olsa da Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki Kollegiyasının iş №2(103)-7602/2023 sayılı, 11.12.2023-cü il tarixli qərarla apellyasiyasının qəbulunu qeyri-mümkün hesab etmişdir.

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyası prosesual hərəkətlərin icrasında iştirakımızı təmin etməmiş, qəbul etdiyi AKT barədə elektron poçtumuza və əl telefonlarımıza heç bir məlumat daxil edilməmiş və “SMS” belə göndərilməmişdir. Qaldırılmış iddia tələbi Nəsimi Rayon Məhkəməsinə baxılırsa da, Apellyasiya şikayətinin mümkünüyü Kommersiya Kollegiyasında baxılaraq yanlış qiymət verilmişdir. İş tələb edib tanış olarkən öyrəndim ki, Kommersiya Kollegiyası özünü haqlı saymaq üçün qətnamədən Apellyasiya şikayətinin verilməsində qanunla nəzərdə tutulmuş prosesual müddətin ötürüldüyünü bildirmişdir. Halbuki, biz onu ötürməmişik.

Hesab edirik ki, ixtisaslaşmış Mülki Kollegiyada baxılmalı mübahisə predmeti Kommersiya Kollegiyası ha-

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin qərarından Ali Məhkəmənin sədrinə şikayət

kimləri tərəfindən qərəzli üsulla qeyri-obyektiv araşdırılaraq, Azərbaycan Respublikası MPM-nin tələb və normalarına saymazlıq təsiri altında çıxarılmış aktıdır ki, onunla da razılaşmaq mümkün deyil. Bakı Apellyasiya Kommersiya Kollegiyası yolverilməz iddia tələbləri üzrə Nəsimi rayon Məhkəməsinin Apellyasiya şikayəti olunan qətnaməsində analoqu olmayan qanun pozuntularının və Konstitusiyaya prinsiplərinin ayaqlar altına atan məhkəmə hakimlərinin yol verdikləri hüquqa zidd fəaliyyətlərinin izinin itirilməsinə və gizlədilməsinə şərait yaradan mövqe tutmaqla, yuxarı instansiya məhkəmə pilleşi kimi qanunla üzərlərinə düşən vəzifələrin icrasından bilə-bilə yayınmaqla, dövlətçiliyimizin sarsıtılmasına da çox ciddi zərbələr vurur.

İş o həddə çatıb ki, iddiaçı Bağırılı Rasimə 3-cü ata adı, yeni “İsa” oğlu verərək, tanımış, cavabdehlərə hətta miras paylarını bölməyərək, onu gizlətməmişdir. Bütün bunların ört-basdır edilməsini sərgiləyən Bakı Apellyasiya Məhkəməsi Kommersiya Kollegiyası hakimləri 2(103)-7602/2023 sayılı 11.12.2023-cü il tarixli qərarından 2-ci vərəqədə göstərir ki, “...cavabdehlər Musayev İsa Vasif oğlu ...” yeni ata adına çevrilərək dəyişdirilmişdir. Bütün bunlara nə ad vermək olar, onu anlamaq mümkün deyil.

Apellyasiya şikayətini Azərbaycan Respublikası MPM-nin tələblərinə uyğun Elektron Məhkəmə icraatı qaydasında 23.11.2023-cü il tarixdə 2Ne-li formaya uyğun elektron imza ilə və yazılı qaydada 24.11.2023-cü il tarixdə məhkəmənin inzibati binasında dəftərxanada qeydiyyatı aparılmaqla versək də, qeyd olunan xüsusiyyətlərə əsaslanaraq Kommersiya Məhkəmə Kollegiyasının qətnamədən Apellyasiya Şikayətinin mümkünüzlüyü nəticəsinə gələrək apardığı qiymətləndirməni qanuni hesab etmirik.

Yuxarıda göstərilən əsaslara və Məhkəmə Hüquq Şurası Haqqında Qanunvericilik tələblərinə istinadən xa-

hiş edirik ki, mübahisə predmeti üzrə Nəsimi rayon Məhkəməsinin çıxardığı qətnamədən verdiyimiz Apellyasiya şikayətinin Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasının icraata qəbul edərək, şikayətin qəbulunu mümkünə sayan hakimlərin - Qasımov Fərrux Hüseynağa oğlu, Abdiev Fuad Vilayət oğlu və Sarayev Xəyal Əjdər oğlunun prosesual fəaliyyətləri araşdırılaraq, qanunla nəzərdə tutulmuş qaydada qiymət verilməsi üzrə inzibati icraat qaydasında araşdırılmasını təmin edərək tədbir görürsünüz.

Məhkəmə qərarının və hakim özbaşınalığının sistemli şəkildə davam etdirildiyini və növbəti dəfə Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki Kollegiyasına (Hakimlər: Qasımov Fərrux Hüseynağa oğlu - sədrlik edən və məruzəçi), Abdiev Fuad vilayət oğlu və Sarayev Xəyal Əjdər oğlundan ibarət tərkibdə qəbul etdiyi iş №2 (103)-7602/2023 sayılı, 11.12.2023-cü il tarixli, (verdiyimiz Apellyasiya Şikayətinin qeyri-mümkün hesab olunması barədə Qərarad.) Qəraradından xəbər tutaraq, 25.12.2023-cü il tarixdə Azərbaycan Respublikası Məhkəmə Hüquq Şurasının və Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin sədri Möhtərəm İnam Kərimova Məhkəmə-Hakim özbaşınalığına son qoyulmasını və dayandırılmasını üzrə 4-cü dəfə rəsmi “şikayət”i versək də, nəticəsiz saxlanıldı.

Xahiş edirik ki, mübahisə predmeti üzrə Bakı şəhəri Nəsimi rayon Məhkəməsinin 19.09.2023-cü il tarixli qətnaməsindən Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki Kollegiyasına verdiyimiz Apellyasiya şikayətinin mümkünüyü barədə Ali Məhkəmə instansiyasının yeni qərarı çıxarsın və göstərilən hakimlər barəsində xüsusi qərar qəbul edəsiniz”.

Hazırladı: Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Mövzunu davam etdirəcəyik. Qarşı tərəfin mövqeyini də dərc etməyə hazırıq.

Qəzza münaqişəsini törədənlərin əsas heyəti məlumdur. Yəni bu, Rusiyanın təşəbbüsü və Tehranın fəal təşkilatçılığı ilə reallaşdırılan strateji əhəmiyyətli bir münaqişədir. Başqa sözlə, illərlə mövcud olub, son illərdə yatmış olan bu təhlükəli "vulkan"ı alovlandıraraq püskürdən Rusiya və İrandır.

Bu məsələdə hər iki dövlətin mühüm, global hərbi, siyasi və iqtisadi maraqları mövcuddur. İndiki beynəlxalq şəraitdə belə bir təhlükəli münaqişəni alovlandırmağa tək girişməyə Tehran rejimi heç vaxt cürət edə bilməzdi. Bu təşəbbüsü Rusiya özünün Ukraynaya təcavüzü prosesinə Qərbin diqqət və yardımını yayındırmaq məqsədilə irəli sürüb. Əlavə olaraq Qərbin, xüsusilə ABŞ-ın İsrailin yanında olacağı əvvəlcədən birmənalı olaraq məlum olduğundan, onsuz da Suriyadakı münaqişəyə görə Qərb-Ərəb dövlətləri arasındakı münasibətlərdə gizli-aşkar baş vermiş çatlar genişləniş, dərinləşməklə, Yaxın Şərqdə Rusiyanın hərbi-siyasi və iqtisadi maraqlarını daha səmərəli təmin etməyə yönəldilib.

Bu münaqişənin alovlandırılması bilavasitə strateji maraqları və real imkanları olan digər ikinci dövlət isə Tehranın şovinist fars molla-faşist rejimidir. Belə ki, bu coğrafiyada min ildən çox davam edib, son 44 ildə yetərincə kəskinləşən barışmaz fars-ərəb milli düşmənçiliyi mövcuddur. Həm də ətraf coğrafiyada - altı ərəb ölkəsi ərazisində Tehran rejimi sünni-şiə şüarı altında iri hərbi birləşmələr yaradıb, daim bu ərəb dövlətlərinə qarşı təzyiqliq vasitəsi kimi istifadə etməkdədir.

Bundan başqa, Rusiya və İranın himayə və təminatında olan «Həmas» vasitəsilə İsrailə qarşı geniş terror aktının həyata keçirilməsi, təbii olaraq İsrail dövləti tərəfindən cavabsız qala bilməzdi ki, bu da dinc əhəlinin arasında və arxasında gizlənən «Həmas»-in cəzalandırılması prosesində dinc əhəlinin kütləvi şəkildə məhv edilməsini qaçılmaz edirdi. «Həmas»-in İsrailə qarşı «mübarizəsinin» bu formada təşkil edilməsi, məhz İsrailin və onun baş müttəfiqi ABŞ-ın beynəlxalq ictimaiyyətin gözündə «terrorçu» obrazını formalaşdırmaqla, əsas ərəb ölkələrinin ABŞ-la münasibətlərində soyuqluq yaratmaq idi. Rusiya və Tehran rejimi bu hədəflərinə əhəmiyyətli dərəcədə nail ola bildilər.

Qəzza münaqişəsinin hansı tərəfləri var?

Bu məsələnin ikinci, xüsusilə Türkiyə, Azərbaycan, ümumilikdə isə bütün türk dünyası üçün strateji, taleyüklü tərəfləri də mövcuddur.

SSRİ-nin dağılmasından 30 ildən çox vaxt keçdiyi və bu müddət ərzində onun varisi olan Rusiya imperiyasının inkişaf baxımından dünya ölkələrindən bütün sahələrdə əhəmiyyətli dərəcədə geri qalsada, indiyədək özünün imperiya ambisiyalarından əl çəkməyib. Rusiyanın SSRİ-ni bərpa etmək iddiası bu məsələdə ən əsaslı amil olan Ukraynaya təcavüzü ilə ortaya çıxdı. Əgər Rusiya Ukraynada qələbə çalarsa, onun növbəti qurbanları Moldova, Qazaxıstan, Azərbaycan, Qırğızıstan, Özbəkistan və Türkmənistan, yeni əsasən türk respublikaları olacaq. Bu gün Rusiyanın gələcək taleyi Türkiyə və digər türk dövlətləri ilə bərabərhuquqlu, qarşılıqlı mənafelər əsasında hərbi, siyasi, iqtisadi və s. münasibətlər qurulmasından asılı olduğuna baxmayaraq, Rusiya hələ də müxtəlif bəhanə və fərsətlərdən istifadə edərək, xüsusilə SSRİ-dən ayrılmış türk dövlətlərini daim öz təzyiqli, təhdidi ilə nüfuz dairəsində saxlamağı hədəfləyir.

Qərbin ortaq hərbi gücü olan NATO-nun ikinci və ən böyük pay sahibi olan Türkiyədə Ərdoğan hakimiyyətə gəldikdən sonra Türkiyənin yarımmüstəmləkə halından çıxıb, milli maraqlarına uyğun olaraq müstəqil dövlətlərarası siyasət yeritməsi, Türkiyəni daim onlardan asılı vəziyyətdə görməyə vərdis etmiş Qərb ölkələrində Ankaraya qarşı mənfi münasibət formalaşdırmışdır. Bu cəhət özünü xüsusilə Türk

Dövlətləri Təşkilatının yaradılması, Ermənistanın 30 ildən bəri Qərbin susqun razılığı ilə işğal altında saxladığı Qarabağın azad edilməsi, Türkiyənin Rusiya ilə iqtisadi, texniki sahələrdə əməkdaşlığın genişləndirilməsi proseslərində daha çox biruzə verir. Bundan başqa, Türkiyə ərazilərinin qonşuluğunda ABŞ-ın oyuncaq «Kürdüstan» dövlətinin yaradılıb, sonrakı dövrlərdə Türkiyənin müstəqilliyinə, suverenliyinə qarşı istədiyi vaxt «maşa» kimi istifadə etmək planına Ankaranın sərt müqə-

ları və konkret mənafelərini nəzərə alan ümumtürk milli siyasətini reallaşdırma bilməsindən son dərəcədə asılıdır.

Günümüzdə ümumtürk milli mənafeləri dedikdə, çoxları bunu Türkiyə, Azərbaycan mənafeləri olaraq qəbul edir. Düzdür, Azərbaycan bütün sahələr üzrə, ilk növbədə isə coğrafi cəhətdən ümumtürk əlaqələri, mənafeləri baxımından əsas strateji həlqəni təşkil edir. Kremlin Zəngəzuru 1920-ci ildə Ermənistanı, ingilislərin isə 1925-ci ildə hərbi çevriliş vasitəsilə Qacar yurdunu şovi-

Günümüzdə ümumtürk milli mənafeləri dedikdə, çoxları bunu Türkiyə, Azərbaycan mənafeləri olaraq qəbul edir. Düzdür, Azərbaycan bütün sahələr üzrə, ilk növbədə isə coğrafi cəhətdən ümumtürk əlaqələri, mənafeləri baxımından əsas strateji həlqəni təşkil edir. Kremlin Zəngəzuru 1920-ci ildə Ermənistanı, ingilislərin isə 1925-ci ildə hərbi çevriliş vasitəsilə Qacar yurdunu şovinist fars faşizminin hakimiyyətinə verməsi bu günədək türk dünyasının bütün birbaşa əlaqələrinin qarılması ilə nəticələndi...

vimət göstərməsi də Qərb-Türkiyə münasibətinin pisləşməsində mühüm rol oynayır.

Global güclərin dünya ağıllığı uğrunda apardığı mübarizənin fonunda bu günə müstəqil olan türk dövlətlərinin vəziyyətini ümumi olaraq qiymətləndirəndə, türk dövlətlərinin iki kəsişən təhlükəli atəş arasında, həm də iqtisadi və hərbi cəhətdən zəif müdafiə imkanları ilə bərabər qaldığını görürük. Bu güclü, barışmaz rəqiblərin zərbəsindən türklər ancaq qalmaq olduqları iqtisadi resurslarından və diplomatik məhərdərlərindən son dərəcə səmərəli istifadə etməklə yayına bilərlər ki, bu da ilk növbədə Türk Dövlətləri Təşkilatının bütün türk dövlətlərinin hər birinin bütün sahələrdə mövcud resurs-

nist fars faşizminin hakimiyyətinə verməsi bu günədək türk dünyasının bütün birbaşa əlaqələrinin qarılması ilə nəticələndi. Həmin güclər bu gün də bu əlaqələrin Zəngəzur dəhlizi vasitəsilə bərpasını əngəlləməkdədirlər.

Türk birliyinin ən qatı regional düşməni isə Tehranın şovinist fars molla faşist rejimidir. Molla rejiminin rəhbərləri çox yaxşı bilirlər ki, türk dövlətlərinin birləşib, bütövləşərək güclənməsi Qacar yurdunda çoxluq, yeni əhəlinin 60%-ni təşkil edib, aborigen millət olan türklərin milli azadlığını labüd edəcək. Buna görə də Tehran rejimi bu coğrafiyada yaşayan türklərin müqavimətini genişmiqyaslı iqtisadi, fiziki, ekoloji, tədris, mədəni və s. terrorla

qırmağa çalışır. Eyni zamanda, xarici siyasətində daim bütün mümkün vasitələrlə türk milli əlaqələrini əngəlləməyə cəhd edir. Məhz bu səbəbdən də Zəngəzur dəhlizini özünün «qırmızı xətti» elan edir. Dünya güclərinin son dövrlərdəki qarşılıqdurmasında, yeni Rusiyanın Türkiyə ilə iqtisadi, texniki sahələrdə əməkdaşlığı, xüsusilə Rusiyanın Ukraynaya təcavüzü fonunda Türkiyə və Azərbaycanın haqlı olaraq beynəlxalq hüquq normalarına uyğun mövqedən çıxış etməsi fonunda Qərbin Türkiyəni, Ukrayna və Qəzza münaqişələrinə cəlb etməsi cəhdləri ilə yanaşı, Tehran rejimi də Türkiyə cəmiyyətində islamçı kəsimin çoxluğundan istifadə edərək Ankaranı bu münaqişəyə cəlb edərək, özünün əsas düşməni elan etdiyi İsrail ilə üz-üzə qoymağa çalışır. Bununla, bir tərəfdən İsrailin Türkiyə və Azərbaycanla yaranmaqda olan iqtisadi-texniki əlaqələrini sıfırlamağa, digər tərəfdən Türkiyə və Azərbaycana qarşı həyata keçirməyə çalışdığı düşmənçilik hərəkətlərində öz əlini gücləndirməyə çalışır. Həmçinin, Ankaranın Qəzza münaqişəsində səssiz, bitərəf qalacağı halda, bu faktın Türkiyənin ərəb ölkələri ilə yaranan iqtisadi əlaqələrinin sıfırlanması üçün sui-istifadə etməyi hədəfləyir. Tehran rejiminin xarici işlər naziri Abdullahiyanın və prezidenti Rəisinin Türkiyə dövləti rəhbərləri ilə bütün görüş və danışıqlarının məzmunu Tehran rejiminin Türkiyəni Qəzza konfliktinə cəlb edib, ondan faydalanmaq cəhdlərini birmənalı olaraq sübut edir.

Tehran özü isə dəfələrlə öz bəyanatlarında İsrailə sözlə hərbe-zorba gəlsə də, İsrail - «Həmas» qarşılıqdurmasına müxtəlif ərəb dövlətlərində yaradıb, idarə etdiyi hərbi qruplaşmaları cəlb etməklə, «İlanı Seyid Əhməd əli ilə tutmaqla» məşğuldur. Tehran özü birbaşa bu münaqişəyə müdaxilə etmək fikrində deyil və müdaxilə etməyəcək də. Çünki birbaşa müdaxilənin Qacar yurdunda ingilislərin köməyi ilə ələ keçirdiyi hakimiyyəti, yeni fars dövlətçiliyini itirəcəyini yaxşı başa düşür. Bu gün Ukraynada, Qəzzada, eləcə də Cənubu Qafqazda baş verən hərbi toqquşmalar əslində mahiyyət etibarilə Rusiya-Qərb qarşılıqdurmasının müxtəlif seqmentləridir.

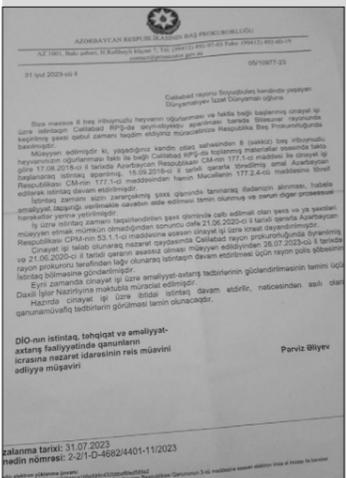
(Ardı var)

Şapur QASIMI

8 baş inəyi oğurlanan Cəlilabad sakinindən nazirə müraciət

Izzət Dünyamalıyev: "Polis rəisi hər dəfədə deyirdi ki, narahat olma, ya sən 8 baş inəyi verəcəm, ya da pulunu, amma..."

Cəlilabad rayonu, Soyuqbu-laq kənd sakini Dünyamalıyev İzzət Dünyamalı oğlu tərəfindən "Hürriyyət" in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Qəzetimiz vasitəsilə Daxili İşlər naziri Vilayət Eyvazova müraciət edən şikayətçinin məktubunu olduğu kimi dərc edirik:

"Hörmətli Vilayət Eyvazov!

Öncə onu bildirmək istəyirəm ki, Azərbaycanın çoxsaylı vətəndaşlarının Sizin şəxsiyyətinizə böyük hörməti var. Bu hörməti Siz nazir kimi fəaliyyətə başladığınız vaxtdan qazanmışız.

Cənab nazir!

Bir kənd adamı olaraq, bizim gəlir mənbəyimiz maldarlıq və əkinçilikdən ibarətdir. Mənim gəlirim əsasını təşkil edən 8 (səkkiz) baş iri buynuzlu mal-qaramı 2018-ci il, avqust ayının 11- dən 12-nə keçən gecə evimizin 200 (iki yüz) metrliyindən oğurladılar. Müraciət etmədiyim idarə, təşkilat qalmadı. Güc strukturlarına müraciət etdim. Məlumatı olanlar da bizi səhv istiqamətə yönəldilər.

O vaxt Cəlilabad Rayon Polis Şöbəsinin rəisi işləyən Mubəriz Quliyevin bu hadisədən 100% məlumatı vardı. Dəfələrlə onun qəbulunda oldum. Hər dəfədə deyirdi ki, "narahat olma, ya sən 8 (səkkiz) baş inəyini verəcəm, ya da pulunu". Amma məsələni qəsdən uzadırdı. Oğurları yerində tuta bilərdilər, ancaq maraqları yox idi. Belə başa düşürəm ki, bunun səbəbi oğurlarla dil tapa bilmələri idi.

Cənab nazir!

Mənim sosial durumum param-parça oldu, hələ də özümə gələ bilmirəm. Guya, bu günə kimi də axtarış gedir. Bu işin araşdırılmasına kim mane olur, bilmirəm. Amma bir onu bilirəm ki, iş düzgün getmir.

Sizdən acizane şəkildə xahiş edirəm, mənim 8 (səkkiz) baş mal-qaramın tapılması üçün nəzarətinizdə olan aidiyyəti qurumlara, şəxsən Cəlilabad Rayon Polis Şöbəsinə qəti tapşırığınızı və göstərişinizi verəsiniz".

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Qarşı tərəfin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Göyçay rayonu, Birinci Ərəbcəbirli kənd sakini, birinci qrup hərbi əlil, ictimai fəal Məhəmmədəli Azər oğlu Səmədov tərəfindən "Hürriyyət" in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Qəzetimiz vasitəsilə Prezident İlham Əliyevə müraciət edən şikayətçinin məktubunu olduğu kimi dərc edirik:

"İcra başçısı qondarma ittihamla məni həbs etdirməyə çalışır"

İctimai fəal Məhəmmədəli Səmədovdan Prezident İlham Əliyevə müraciət

"Cənab Prezident!

Mən, Səmədov Azər Məhəmmədəli oğlu, yazaraq bildirmək istəyirəm ki, Göyçay Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Natiq Ağayev qondarma ittihamla məni həbs etdirməyə çalışır.

Sizin sərəncamınıza əsasən, 17 oktyabr 2022-ci il tarixdə Göyçay Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin edilən Natiq Nuşravan oğlu Ağayev bir müddət sonra böyük narazılıqlar yaratmağa başladı. Demək olar ki, hər gün rayon sakinlərinin haqlı şikayətləri sosial şəbəkələrdə paylaşılırdı. Xüsusən də Göyçay Çayının mühafizə zolağı yaxınlığında məskunlaşmış 100-dən çox vətəndaşın evləri sökülərək, yerində "park" salınacaqdı.

Mən həmin sakinlərin problemlərini həm öz sosial şəbəkə hesablarımda paylaşır, həm də yuxarı instansiyalara yazılı ərizələr ünvanlayırdım. Məhz buna görə də N.Ağayev məni və digər ictimai fəalları susdurmaq üçün əvvəl dəfələrlə həbs olunmuş, özünü "hüquq müdafiəçisi" adlandıran Xasməmmədov Taleh Vidadi oğluna və onun həyat yoldaşı Qasımova Fatimə Mövsüm qızına havayı maaş kartları verərək, bizim şərəf və ləyaqətimizi alçaladacaq yazılar paylaşmağı əmr etdi. Hətta bu iki nəfər şəxs ictimai fəallığımıza görə, Birinci Qarabağ şəhidi Qormaz Rəhimovun qardaşı Elnur Rəhimlinin mərhum valideyni, yəni şəhid anası Solmaz Rəhimova barəsində təhqir və söyüşlər yazdı. Elnur Rəhimli də xüsusi ittiham qaydasında Göyçay Rayon Məhkəməsinə müraciət etdi. Lakin hakim İbrahim Fəttahov "ərizənin aşığına Göyçay sözü yazılmayıb" deyərək, iddianı rədd elədi.

Şübhəsiz ki, icra başçısının "troll" undan şikayət verib, nəticə əldə etmək heç də asan iş deyildi. Cəzasızlıqdan

azğınlaşan Xasməmmədov Taleh Vidadi oğlu "Facebook" sosial şəbəkə hesabında özünün açdığı profilə öncə Göyçay Rayon Prokurorluğu haqqında "Göyçay prokurorsuz qalıb" - dedi, daha sonra isə Göyçay Rayon Polis Şöbəsinin rəisi Müqəlib Abdiev və ümumiyyətlə Azərbaycan polisi barəsində bədab söyüşlər, nalayiq ifadələr yazmağa başladı. Çünki arxasında "dağ" kimi icra başçısı dayanmışdı.

Beləliklə, mən "Facebook" sosial şəbəkə hesabında "Məhəmmədəli Səmədov" adlı profilimlə icra başçısı Natiq Ağayevi tənqid etməyə başladım. Məsələn, videoçıxışında "Natiq Ağayev, sən icra başçısısan, əxlaqsızlarla müdafiə olunmaq sənə yaraşmır" - dedim. Kütləvi informasiya vasitələrinə, tanınmış saytlara istinadən, "Göyçayın icra başçısı rayonda narazılıq yaradır" - kimi paylaşım etdim. Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 50-ci maddəsinin 1-ci bəndinə əsasən, hər kəsin istədiyi məlumatı qanuni yolla axtarmaq, əldə etmək, ötürmək, hazırlamaq və yaymaq azadlığı vardır. Həmin Qanunun 57-ci maddəsinin 2-ci bəndində yazılır: "Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının dövlət orqanlarının və onların vəzifəli şəxslərinin, siyasi partiyaların, hətta ayrı-ayrı vətəndaşların fəaliyyətini və ya işini tənqid etmək hüququ vardır. Tənqiddə görə tənqid qadağandır. Təhqir və böhtan tənqid sayıla bilməz".

Eyni zamanda, "Göyçay Operativ Xəbər Fərid" adlı profilə də bənzəri yazılar paylaşdım. Əlbəttə, rayon sakinləri və vəzifəli şəxslərin əksəriyyəti həmin profilin mənə məxsus olduğunu çox yaxşı bilir. Çünki bir çox mətnlərin sonunda "Mətni yazdı Məhəmmədəli Səmədov" - qeyd etdim. Bundan əlavə, Məhəmmədəli Səmədov adlı profilimlə açdığım "Göyçaydan>Azərbaycana Xəbər Fərid" profilinə adminlik verməmişəm və bunu hər kəsə açıq qoymuşam. Həmçinin, "TikTok" sosial şəbəkə hesabında da "@mehemmedeli_samedov" adlı profilimin yuxarısında "Göyçay Operativ Xəbər Fərid" yazmışam. Bütün sosial şəbəkə platformalarında "Göyçay

Operativ Xəbər" adı ilə yanaşı, "Fərid" adının yazılması isə Fərid adlı azyaşlı bacım oğlunun olması ilə əlaqədardır. Bu, o deməkdir ki, burada saxta səhifə və ya profildən söz belə gedə bilməz.

Hörmətli Prezident!

Yuxarıda qeyd etdiyim kimi, Göyçay Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Natiq Ağayev Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 148-1-ci maddəsilə məni məhkəməyə verib. Bəli, "Facebook" sosial şəbəkə hesabında "Göyçay Operativ Xəbər Fərid" adlı profilin saxta profil olması iddiası tamamilə əsassızdır.

O ki qaldı icra başçısı Natiq Ağayevin rayonda narazılıq yaratmasına, sosial şəbəkələrdə və kütləvi informasiya vasitələrində müxtəlif şəxslər tərəfindən bunu sübuta yetirəcək kifayət qədər video və yazılı şikayətlər mövcuddur.

"Natiq Ağayev əxlaqsızlarla müdafiə olunur" yazıma gəldikdə isə, onu müdafiə edən və tərifləyən Xasməmmədov Taleh Vidadi oğlunun və Qasımova Fatimə Mövsüm qızının "Facebook" sosial şəbəkə hesabında başqa-başqa şəxslərə uşaq, yaşlı, qadın demədən, hər kəsin oxuya biləcəyi iyrənc sözlər və söyüşlər yazmış olduğunu dəlil olaraq çəki saxlamışam. Deməli, bir insan sosial şəbəkələrdə açıq və bədab söyüşlər söylərsə, o, kimliyini ortaya qoyaraq əxlaqsız hesab edilir. Əgər Natiq Ağayev həmin nəfərlərə vəzifə verir, tədbirlərə dəvət edir, qəbul günlərində onları başda otuzdurur, onların əli ilə özünü hər yerdə təriflədirsə, Sizcə, icra başçısı əxlaqsızlarla müdafiə olunmuş sayılmırmı?

Cənab Prezident!

Sizdən xahiş edirəm ki, ərizəmdə göstərdiyim faktlar tam hərtərəfli və obyektiv araşdırılıb cinayət işinə xitam verilməsinə dair qərar çıxarılmasına tapşırıq verəsiniz.

İctimai fəaliyyətimə görə Göyçay Rayon İcra Hakimiyyəti başçısı Natiq Ağayev qondarma ittihamla məni həbs etdirmək istəyir".

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adları çəkilən şəxslərin və qurumların mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Hər bir sahədə iki cür sənətkar olur: böyük zəhmət hesabına sənətkarlıq zirvəsinə ucalanlar və anadan sənətkar kimi doğulanlar. Zənnimizcə, müsahibim əsl sənətkar kimi bu dünyaya göz açanlardandır. Əlbəttə, həyatda böyük uğurlar heç də asanlıqla baş gəlmir. Şübhəsiz, bütün sənətkarlar kimi o da sənət yollarında çox əziyyət çəkib, ta ki, Gülyaz Məmmədova olana kimi.

Son vaxtlar mətbuata müsahibə verməkdə maraqlı olmayan Gülyaz xanımla Yeni il bayramı öncəsi söhbətləşmək bizə nəsihət oldu. Beləliklə, müsahibimiz Xalq artisti, Prezident mükafatçısı, Akademik Opera və Balet Teatrının solisti, Rəşid Behbudov adına Dövlət Mahnı Teatrının solisti, Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin səs müəlliməsi, Asəf Zeynalı adına Musiqi kollecinin səs müəlliməsi Gülyaz Məmmədovadır.

(Əvvəlki ötən sayımızda)

- Belə deyim var: böyük sənət o sənətlə məşğul olan insanın şəxsiyyətindən başlayır. Siz bu fikirlə razısınız, yoxsa, düşünürsünüz ki, şəxsiyyəti olmayan da böyük sənətkar ola bilər?

- Ay, nə qədər gözəl sualdır. Bəzən böyük sənətkar olur, amma şəxsiyyət olmur, bu, böyük bədbəxtçilikdir. İnsanın sənətlə şəxsiyyətinin gözəl olması - ikisi bir yerdə olması, səmimiyyəti, insanlarla rəftarı, davranışı, böyük ifa tərzii, peşəkərliliyi - bunlar hamısı cəm olanda, artıq əlçatmaz olur. Gözəl bir hissdır, gözəl bir duyğudur ki, Allah-təala o insanı bu dünyaya bəxş edir. Bilirsiniz, bu sənətdə birinci istedaddır. İstedadın oldusa, xasiyyətin də yaxşı olmalıdır. Yaxşı xasiyyəti də, karakteri də insan özü özündə yaratmalıdır. Allahın sənə verdiyi gözəl ağıl, idrak, zəka, kamillik, böyük davranış, səmimiyyət, mehribanlıq var. Bunların hamısını özündə cəmləşdirdiyəndən sonra, təbii ki, qarşındakına hörmət etməyi bacarırsansa pis insan yoxdur. Bir insan haqqında yanlış düşüncə bilərsən ki, mənim ondan xoşum gəlmir. Niyə? Səbəb axtar da. Axı, sən onunla dostsan? Yox. O insanla danışmısan? Belə deyək ki, aradadır. O insanla yoldaşlıq edib, yola çıxmısan? Yox. Həmişə deyirlər e, insan yolda tanınar. Bu özü də böyük kələmdir. O insanla münasibət quranda deyərsən ki, mən niyə bu insan haqqında yanlış düşünmüşam.

Sadəəcə, bu sənətdə qısqanclıq, paxilliq, rəqabət var. Paxilliq olmalıdır, rəqabət olmalıdır. O da sənətin içində. Düşünməlisən ki, mən ondan niyə pis oxuyum, çoxlu çalışmışam, ondan yaxşı oxuyum. Sən qarşındakı insanı düşünərək yaşamamalısan. Sən özün haqqında düşünərək, sənə xəritəni quraraq irəliləməsən, addımlısan, əksinə, onlar sənədən ilhamlanar. Olub ki, "Leyli" obrazını oynayanda çoxları baxıb daha da həvəslənir, daha gözəl oynayırdılar. Bu, mənim başıma gəlib. Gözəl bir hissdır. Mən özümə böyüklərə baxıb ilhamlanaraq, öyrənərək irəli getmişəm. Elə tələb var, səhnədə Gülyaz kimi, mənim kimi oxuyub. Biz də Zeynəb xanımın, Rəşid müəllimin repertuarını oxumuşuq, indi də oxuyuruq. Sara Qədimovanın, Rübəbə Muradovanın, Nəzakət Məmmədovanın, İslam Rzayevin, Gülxar Həsənovanın və s. sənətkarların repertuarından qaynaqlanaraq öz-özümüzü

"Bütün dünyanın musiqiləri bizim muğamlarımız üstündə köklənib"

Xalq artisti Gülyaz Məmmədova:
"Niyə istedadlı gənclərimiz qıraqda qalmalıdır?!
Mən indi danışmayım, nə vaxt danışım?!
Artıq danışan yaşım, sözümü deməliyəm..."

sənətdə cılamışıq. Daha gözəl oxumağa çalışmışıq. Bunun nəyi pisdir? Bir də mən sizə deyim ki, ola bilər, haşiyədən kənara çıxa bilərdim, çox çalışmaq lazımdır. Özün özünə qısqanclıq, paxilliq etməlisən ki, axı, mən bunu bacarıram, niyə bunu etməm, niyə kiməsə baxıb gedib ruhdan düşməliyəm?! Kiməsə baxıb irəli getməliyəm. Axına gedilməyi sevmirəm. O, gedib özünü öldürəcək, sən də özünü öldürəcəksən? Yox. O, yüngül, səviyyəsi bir mahnı oxuyacaq, sən də oxumalısan? Yox. Neçə vaxtdır bu barədə mübarizə aparıram ki, son vaxtlar əlaqə otu kimi hər yeni götürüblər, adını da "toy mahnıları" qoyublar. Toy mahnıları toyda, restoranda, şadlıq evlərində, el şənliklərində oxunur. Efir, televiziya, yalarımız bizim güzgü, ayna kimi hər birimizin evinə qonaq gəlir. Televiziya, yalarımız, müğənnilərimiz hər kəsin evindədir. Əlçatmaz deyilən bir şey var da. Bizim sənətkarlarımızda "ulduz" demişik. Televiziyalarda o qədər səviyyəli əsərlər oxumalısan ki, qig Olur ki, bəzi verilişlərdə reyting xətrinə dedi-qodu, ara vurmaq, "sənənin qızılın neçə kilodur", "sənənin çəkin ne qədərdir", filankəs filankəsle dalaşdı, filankəs filankəsi qucağına aldı - bunlar hamısı bizi məhv edən, səhvə aparın verilişlərdir. Öz dostlarımızın verilişlərində, amma qəbul etməm. Bilirsiniz niyə? İnsanların zehni korlanı, zəhərlənir. Musiqi qalır qıraqda, maraqla baxılır ki, bu gün kimi qucağına götürəcəklər, bu gün kim dedi-qodu edəcək, bu gün kim kimlə boşanacaq, ərə gedəcək? Mənim nəyimə lazımdır?! İnanın, tamaşaçılar da yazır, deyir, sənənin evinin içində nə varsa, mənim nəyimə lazımdır? Belə şeylər lazımdır deyil. Biz bunları istəmirik. Nə olar ki, gənclərimiz, cavanları-

mız təmiz musiqilər eşitsin. Baxın, təhsil ocaqlarımız nə qədər uşaq yetişdirir. Hər sahədə. Başqa sahələrlə işim yoxdur, mən incəsənət aləmindən danışmıram. Milli Konservatoriya, İncəsənət Universiteti, Musiqi Akademiyası, Asəf Zeynalı adına Musiqi Kolleci nə qədər istedadlı uşaqlar yetişdirir. Hamısı buranı bitirəndə yetim qalırlar. Efilərə, toylara, dolanışığa yetim qalırlar. Bəs, bunlar niyə buranı oxuyurlar? Oxuyurlar ki, sevirlər, tanınırlar. Bilirsiniz, nə qədər gözəl səslər var bizim Azərbaycanımızda? Siz gəlib müəllimlərin dərslərində otursanız deyərsiniz ki, ilahi, gözəl səslər nə çoxdur.

Heydər Əliyev Fondu tərəfindən müxtəlif muğam müsabiqələri təşkil olunur. Bunlar gözəldir. Yüksək səviyyəli tədbirlər, layihələr keçirilir. Azərbaycan Televiziyası, Mədəniyyət Televiziyası, ATV, Xəzər TV, MTV, ARB, Space TV, İctimai Televiziya, "Youtube"-də yayınlanan internet televiziya, yalarımızın bu qədər istedadlı uşaqları reklam etməsi mümkün deyil ki? Bunları xalqa tanıdan sizsiz də. Bunları verilişlərdə siz çıxarın ki, xalq tanısın. Niyə bizim insanları "Youtube" kanallarına meyillənir? Çoxu televiziya açmır, baxmır. Ən çox televiziya bölgələrimiz baxır. Niyə istedadlı gənclərimiz qıraqda qalmalıdır?! Mən indi danışmayım, nə vaxt danışım?! Mənim artıq danışan yaşım. Mən artıq sözümü deməliyəm.

- Əlbəttə, retro bəstəkarların nəğmələrini heç vaxt unutmaq olmaz. Sizcə, indi sənətkarlarımızın çoxu niyə daha çox qeyri-peşakarlara üz tutur, onların nəğmələrini oxuyurlar?

- Bizim retro mahnılarımızı, qədim mahnılarımızı arenjımda təqdim edirlər. Pis deyil, çünki zaman

bunu tələb edir. Amma oxuyurlar. Mənə də xoş gəlir. İndi deməyim ki, bəstəkar yoxdur. Cavan bəstəkarlarımız da var. Mən tənqidi sevmirəm. Amma çalarlara bölünüblər. Səviyyəli əsərlər, mahnılar yazanlar və toysayağı mahnılar yazanlar var. İkincilər üstələyir. Reklamı, toyları çox olsun deyə, pul qazanmaq üçün, gəlir əldə etmək üçün. Bir onu demək istəyirəm ki, vallah, billah, Allah öz ruzimizi öz alınımıza yazıb. Sən yolunu azsən belə, mümkün deyil. Sən xalq musiqimizi oxumusan, o cür də tanınacaqsan. Əlibaba Məmmədov, Cənəli Əkbərov, Arif Babayev yolunu azdı? Əlbəttə ki, yox. Eyni yolla, eyni cığırla getdilər. Mənsüm İbrahimov, Zabit Nəbizadə, Səbuhi İbayev, Təyyar Bayramov, Babək, ilkin, öz tələbəm Kamilə - hamısı öz yoluyla gədir. Onlar toyda nə istəyirsiniz oxusunlar. O başqa. Amma mən istəyirdim ki, gənclərimiz bu insanlardan bəhrələnsinlər. Muğamlardan bəhrələnsinlər. Mahni seçimləri özlərinə aiddir. O qədər bizim bəstəkarlarımız var, Cahangir Cahangirov, Emin Səbitoğlu, Şəfiqə Axundova kimi bəstəkarlarımızın gözəl əsərləri var. Gənclərimiz axtarıbda olub, retro mahnılarımızı oxuya bilərlər. Vallah, bizim dövrümüzə çox çətin idi. Gerek radioya müraciət edəydik, radiodan səsizmə uyğun mahnını seçib götürməliydik. İndi çox gözəl dövrə, zamana gəlib çıxmışıq. Bütün mahnıları "Youtube" kanalından, sosial şəbəkələrdən tapmaq olur. O əsərləri oxumağa şərait də var. Niyə bayağı mahnılara qaçırırsınız? Heç baş açmaq olmur onlardan. Bir sözləri var: "Mən yeni mahnı oxumasam tanınmaram". Ay oğlum, ay qızım, sənənin yeni mahnı oxumağa hələ yaşın çatmır. Bizim dövrümüzə belə idi. Məsələn, mən oxuyuram ki, "Küçələrə su səpmişəm", xalq mahnısı, bəstəkar mahnısı, "Kipriklərin oxdur", bunları hər təzə yetişən ifaçı oxusa onun üçün yeni mahnıdır, yeni bəstədir. Onu flankəs oxuyubdu mən oxuya bilmərəm, elə bir şey yoxdur. Sən bir retro mahnını oxu, gör necə tanınacaq, necə seviləcək. Çünki sənənin nəfəsin, səsin təzədir. Başqasının ifasında doyublarsa, sənə yeni mahnı kimi qəbul edəcəklər. Elə bir amal, elə bir düşüncə, duyğu, hiss var. Görün, şairlərimiz nə qədərdir. Siz özünüzdə də yerli şairimizsiniz, gözəl də yazarsınız. Mən özüm də sizin şeirlərinizə, yazılarınıza vurğunam. Bunu sizə görə demirəm, istəməsəm bu mövzuya toxunmazdım. Fuad Biləsuvarlı şeir yazmasın ki, nə qədər şairlərimiz olub. Niyə? Dəmir Gədəbəyli, İslam Səferli, Zeynal Cabbarzadə, Bəxtiyar Vahabzadə, Nəriman Həsənzadə,

Nüsret Kəsəmənli, Fikrət Qoca. Onlar şeir yazmayayırlar ki, əvvəlki şairlər hər şeyi yazıblar. Bu, Allah vergisidir. Sizin içinizdən gələn Allahın verdiyi sözlər dür kimi sırayla düzülüb yazılır. Siz də o sözləri bir dəfə qeyd edirsiniz. Bu davamiyyət deməkdir. Amma ki, öz yolunuzla, öz xəttinizlə. Şairlərdə də bu var. Biraz yuxarı yazan, biraz aşağı yazan var. Hər şeyi bir-birinə uyğunlaşdırıb, danışıram. Musiqidə də belədir. Elə gənclərimiz var ki, gəlib burda muğam öyrənib gedirlər. Kənara çıxanda artıq yollarını dəyişirlər. Toylarda, el şənliklərində repertuarınızı dəyişin. Efirə çıxanda doğru seçimdə, zəngin repertuarla xalq, tamaşaçılar qarşısında olun. Axı, biz sizə nə lazımdırsa, hamısını öyrətməmişik. Bunu demək istəyirdim.

- Bizim üçün maraqlıdır, Gülyaz Məmmədova xanəndə olmasaydı, başqa hansı sənəti seçərdi?

- Arzum xanəndəlik olub. Rəssamlığı çox sevmişəm. Qəşəng rəsmlər çəkərdim. Hətta bir neçəsini çəkmişəm. Söz yox, baxıb çəkirdim. Üstünə qoyub kopyalamırdım. Dırnaq boyda şəkilli böyük kitab boyda çəkirdim. Mən onu bacarırdım. Elə gözəl edirdim Hətta onu deyim ki, xalqımızın gözəl rəssamlarından biri Hikmət Bəşirov həm də bizim qohumudur. Gülyanaq xanımın qayını sayılır. Şəkilə baxıb dedi ki, bu şəkili kim çəkib? Dedim ki, mən. Üzümə baxdı, dedi ki, sən rəssam ola bilərdin. Çünki o, düzünü deyirdi. Deyirdi ki, bu nədir sən çəkmişən?! Bir dəfə şəkil dəftərin sizə də göstərəm. Deməyim budur ki, hər şey elə başlayır. Sonra onun məktəbini oxuyursan. Məsələn, bir qabı ortalığa qoyurdular, baxıb həmin qabın şəklini çəkirdim. Amma rəssamlığın ardınca getmədim.

Bir də gözəl rəqs etməyim var idi (Gülür.) Rəqqasə ola bilərdim.

Məndən yaxşı jurnalist də olardı. Ara vuran jurnalist yox ha, ədalətli jurnalist. Özümə güvənirdim. Çünki inşalar, imlalar yazanda çox istedadlıydım, müəllim şok olurdu, deyirdi ki, sənənin çox gözəl yazıların var. Qardaşım qızları yaxınlaşdı mənəndən kömək istəyəndə elə mövzular verirdim ki, deyirlər, ay bibi, sən elə jurnalist olardın ki. Yeni belə istedadlarım olub. Başqa yadıma düşür. Qısa yaza bilirsiniz ki, ailə həyatı qurub, evdar xanım da olmuşam.

- Tənha vaxtlarınızda hansı işlə məşğul olmağı sevirsiniz? Məsələn, musiqi dinlədiyiniz, mütaliə etdiyiniz vaxtlar çox olur?

- Gəncliyimdə hədsiz çox mütaliə etmişəm. Mənim çox böyük kitabxanam olub. 120 povest, roman kitabları var idi. Çox sevimli əsərlər idi, hamısını pulla almışdım. Evimdə idi. Bir gün kəndə getdim, gördüm kitablarımın heç biri yoxdur, kitab rəfim boşdur. Üreyim çırpındı, axtarmağa başladım. Hətta çardağa çıxdım. Bilirsiniz də, kənd yerində çardağda ilan da olur, çox qorxuludur, hər şey ola bilər. Amma çıxdım, işıqla axtarırdım tapmadım. Ay ana, ay ana, kitablarım necə olub? O da dedi ki, ay bala, sən onu Gültəkəndə soruş. Gültəkin də böyük bacımdır. Gültəkin, kitablarımı yerini bilirsen? Dedi ki, kitabların hamısını aparıb dövlət kitabxanasına təslim etmişəm. Dedim niyə, mənim kitablarımdır. Cavab verdi ki, kitabxana müdiri idim. Kitabların çoxunu aparmışdılar. Kitabxanada kitab çatışmazlığı vardı, valideynlər, tələbələr aparırdılar, qayıtmırdılar. Biri deyirdi ki, yandırmışam Həm də kitabxanamı bol etmişəm ki, oxusunlar. Sən kitabları almısan, mənim də kitablarım yoxdur. Sən onsuz da oxumusan, daha oxumursan. O, mənə yandırdı tökdü ki, onlar mənim kitablarımdı, axı (Gülür.) Öz kitabxanamı qısqanıram da. Əfsuslar olsun ki, belə bir şey oldu.

Söhbətləşdi: Fuad BİLƏSUVARLI

S.Vurğun milli şeiri-mizin görkəmli simalarından biridir. Onun ədəbiyyatımızda rolu həmişə ədəbiyyatşünaslarımız tərəfindən yüksək qiymətini almışdır, tədqiqat mövzusu olmuşdur. Şairin yaradıcılığı büllur çeşməni andırır: dupduru və tərtemiz bulaq yerin qatlarından axır, ulu Nizamini, eşqli Füzulinin, əqidəsindən dönməyən Nəsiminin, dil təmizliyini qoruyan Vaqifin, ağlaya-ağlaya gülən Sabirin şeir - sənət şirəsinə əmə-əmə üzə çıxır. Biz oxucular bu ilahi neməti mənimsəməklə insanlara sevgi bəsləyirik, özümüz də məhəbbət-ləşirik.

Allahverdi Eminov

(Əvvəli ötən sayımızda)

Vaxtilə tənqidçilərin şeirdə fəlsəfəçilik "axtarışına" düçarlığına aydınlıq gətirməli olsaq, bilməliyik ki, S.Vurğun Dövrənla İnsanın poetik "dialogunda" onu göstərir ki, varlığın - həyatın mənəvi mənimsənilməsinin bir forması da insan anlamağa borcudur ki, təbiətdə, həyatda heç bir şey donuq deyil, dəyişir, fəlsəfəçiliyə gəldikdə isə biri mahiyyətin (deyə ki, reallığın) inikasına, digəri gerçəkliyin tərənnümünə yönəlir - hər ikisi hərəkətdədir. Daha doğrusu, poeziya (bədi yaradıcılıq) fəlsəfədə öz konseptual söykənəcəyini, fəlsəfə incəsənətdə (poeziyada) - varlığın həyatı axarlığının bilavasitə ifadəsini tapır. Poetik formulası budur:

**Dəyişir səmtini daima sular,
Dəyişir fikirlər, dönrü duyğular.
Kainat tutmayır bir yerdə qərar.
Çırpır sinəsini qayalıqlara -
O, gah qışa çıxır, gah da bahara!**

Şeirdə S.Vurğun "İnsan" anlayışında fəlsəfəçilik iddiasına düşməmişdir. Dünyanın dinamikasında - müsbət və mənfiyyə meyilliyində birincini günahlandırmamışdır konkret subyekti kimi. Daima səadəti səsləmişdir:

**Dünya binasını qurandan bəri
Səadət adlanan o gözəl pəri
Gəl! - deyə səsləmiş qərinələri.**

Şair "Səadət"i dünyanın əzəlinde, içərisində götürür, mahiyyətində bu anlayışın fəziləti və həqiqəti dayandır. Səadət - xoşbəxtlikdə müstəbid olmaq yaramaz, mövcud cəmiyyət bundan qaçmalıdır. Fransız filosofu və yazıçısı Fransiya Volter (1694-

dir. O meqama şair toxunur, ritorik pafosla deyir:

**Yamanlıq, yaxşılıq durmuş üz-üzə,
Dilsiz əsrlərdən mirasdır bizə.
Əsir bahar yeli qəlblərimizə,
Lakin arxasınca kəfən geyir qış,
Təbiət varlığa belə qarğamış.**

**Bir bayram sözü var, bir də ki matəm,
Nəşə bir aləmdir, qüssə bir aləm.
Həyat öz atını sürür dəmadəm,
Odlar içində də hər bir mənərə
Yenə qanad verir düşüncələrə!**

S.Vurğun poetik ricətlə insan xislətindəki yamanlığı katarsisə çağırır: həyatın yalnız iki üzü var - pis və yaxşı. Əxlaq qaydaları anti - insan prinsiplərinə rəvac verirsə, insan dünya ilə barışmalıdırmı? Onsuz da o, atını çapır, hey çapır, "solu"nda pislikdir, "sağı"nda yaxşılıq. Etiraz etməlidir? - sualın cavabıdır. Yazıçı A.-Kamyu yazır: "Mən etiraz edərəm, deməli, mən mövcudam". Dünyanı fəsada doğru fırladan insanın özü-

losofa məxsusdur...

İnsan dünyanın əşrafidir - deyəndahi Nizami də yanılmamışdır. Əgər əxlaqın sabitliyi, cəmiyyətin, konkret götürsək, Həyatın tərəfindədirsə, mövcud sosial münasibətlərin hər cür tənqidi, onları dəyişdirib başqa şəkllə salmaq səyləri mənasını itirər, insanlar dünyadan (həyatdan) üz döndərər, pisliklərlə, fəsadlarla barışar. İnsanın mövcudluğu ölüme doğru gedən varlıq kimi də özünü biruzə verir, bir həqiqətdir ki, ölüm qorxusu varlığın xarakteristikasıdır; şər isə pessimizmə girov olmamalıdır.

Bədii idrakın spesifikliyi bir də ondadır - həyat hadisələrinə qiymət verilməsi və bədii materialın özünün dəyərinin hesabına alınması nəzərdə keçirilir. Xüsusilə, poeziyanın emosional və intellektual təbiəti şairdən yeri gələndə hipotetik xassəli fikirlərə ögeylik göstərməməsidir. Bu prosesdə şairin lirik - epik ricəti, təhkiyəsi və intonasiası məzmunun fəlsəfəsini açır, eyni zamanda sosial - tarixi şəraiti nəzərə alır. "Həyat fəlsəfəsi" şeir-

Səməd Vurğunun bir şeiri haqqında bir neçə söz

Vəfat etmiş insanın ruhunu təhqir edənə yalnız taxtabiti ilə müqayisə edərdim.

Müəllif

1778) səadəti insanda təbii instikt hesab etmişdir. "Bunu boğmaq, insanın hissələrini və ehtiraslarını öldürmək insanın özünü məhv etməkdir. İnsanı ehtiraslardan məhrum etmək onun bütün qanını bədənindən sorub çıxarmaq deməkdir".

Belə düşüncələrin nikbinliyində şairin təəssüfü səslənir:

**Yazıqlar olsun ki, hələ insanlıq
Gəlib qovuşmamış ona bir anlıq.**

Məşhur fransız filosofu Pol Anri Holbax (1723-1789) yazırdı ki, insanpərvərlik insan cəmiyyətini, insan nəslinin həyatını qoruyub saxlamaq üçün zəruridir. S.Vurğun qərb fəlsəfi fikrlə tanış idi, bunu başqa şeirlərində, poemalarında aydın görürük. İnsaniyyəti şeirin ilk misralarında (bəndlərində) hallandırmışsa bu, təsadüfi deyil. İnsaniyyət fəzilətin atributu olmaqla, digər fəzilətlərin kvintessiyasıdır, insanı sevmə hissidir. Ancaq insanlıq uzaqdadırsa mərhəmət, məhəbbət hissələri diqqətdədir.

**Ey dünya gözəli, qaçma bəşərdən!
İnsandır ayıran xeyri şərdən...
Gəl, onun eşqini ucuz tutma sən,
Qəlbi var, hissi var məhəbbətin,
Qaralmaz ulduzu əbədiyyətin!**

Müşahidələr, bədii araşdırmalar, fəlsəfi fikirlər daima insan problemlə məşğul olmuşdur - hüduzsuz maraq dairəsinə baxmayaraq. İnsanın taleyi, həyatda yeri, vəzifəsi - bunlar insan varlığının mənasını açmışdır.

"Həyat fəlsəfəsi"ndə müəllifin həyatın qorxunc qanunu qarşısında ittihamı dayanır: Ölüm! Və İblis! İkinci birinciden daha qorxuludur, çün, ölümün gəlişini inkar edən bir insan belə hələlik yoxdur - alın yazısıdır, İblisə hər an qarşıya çıxma bilər, sakit həyatı alt - üst edər. sual çıxarmaq olar şeirdən: həyat birdəfəlikdir, təkrar deyil, bəs niyə İblisi də qarşılayır?

**Ölüm bir İblisdir, həyat bir mələk!
Varlığı izləyir, heçlik kölgə tək...
İşıq qaranlıqla pəncələşərək
Yaşatmaq istəyir cahanda bizi,
Günəş salamlayır iradəmizi.**

S.Vurğun fəlsəfi mühakimələrdən, nəzəriyyələrdən xəbərsiz deyildi - insanın mövcudluğunu təsdiqləyən ekzistensializmdən də məlumatlı idi və təsadüfi deyildi, "İnsan" dramında F.Nitşe dünyagörüşünə bədii münasibətini bildirmişdi, ideologiyanın təsirinə çıxmamışdı. Və əxlaq problemlərinə gəlib çıxmışdı. Bu şeirdə şair insanın iradə möhkəmliyinə işarə vurur, baxmayaraq dünyanın fəlsəfi predmeti kimi başa düşülən insan öz təriflərindən birinə, deyək ki, iradəyə aid edilirdi. Təsadüfi götürməsin ki, alman filosofu A.Şopenhauer insan iradəsinə qiymət verərək, insanın mövcudluğundan kənara çıxır və bu, kosmik məzmun alırdı. İnsan idrakı hər şeyə qadir olduğu halda nə üçün İblislə bacarmır, bəlkə mistik obraz hesab edir. Olsun, bəs niyə özünü ölümdən qabaq sanır. Real insan təbii və sosial ölçüsündə qeyri - həqiqi varlıq sahəsi yaradır, bəlkə İblis də birisi olsun. Ölümün əlindən qaçmaq iqtidarını itirmiş insanın varlığı ekzistensializmdir. Həyat bir mələkdir, heçliksə bir kölgədirsə, işıq qaranlıqla pəncələşirsə, deməli, insan yaşamaq istəyir, mövcudluğunu saxlamaq əzmini itirmir. İnsan real əxlaqı qoruyulmalıdır, həyatda pisliklərdən, fəsadlardan qaçmalıdır, çün o, mənəvi - əxlaq proseslərin içindədir, təbii və sosial müəyyənliklərə malikdir. Lakin öz günahlarını zamanın, gərdsin üzərinə atmamalıdır, əks təqdirdə simasılaşar, yabançılaşar, qısaşçı fərdə çevrilir. Sosial əxlaqı onun simasını oğurlayar. Belə halda insan yamanlıqla yaxşılıq, fəsadla xeyirxahlıq üz-üzə qoymalıdır, baxmayaraq bəşər nəslinin yaranmasından hər iki anlayış özünü diqtə etmişdir. Şəxsiyyətin eleyhinə yönəldilmiş-

dür, yeni əxlaqdır, bu mənada əxlaq mövcudluğunu bacarmaqda, həyatda davranışını istiqamətləndirməkdə insana yardımçı olmalıdır. S.Vurğun yenə insanın böyüklüyünü, müdrikliyini, fəzilətini öne çəkir və nikbinliyini itirmir.

**Yenə də insanın xəyal şahpəri
Gəzir fəzaları, göy dənizləri.
Sən səadətin gözəl səhəri!
Alışla insanın pak əməlini,
Uzat yer üzünə hünər əlini.**

S.Vurğun pessimist deyildi və bu hissi aşılamaq filosofları qəbul etmirdi. Məsələn, ingilis hüquqşünası, əxlaqçısı İ.Bentamin (1748-1882) insan davranışında "fayda"ni lazımcına qiymətləndirmir, şeirin poetikası nöqtəyi - nəzərdən İ.Bentaminə görə, insan bütün hərəkətlərində, davranışlarında öz mənfəyini güdür, insan varlığı ərzində eqoistdir, eqoist olaraq qalır. S.Vurğun poetik kredosuna sadıq qalaraq insanı hünər meydanında görmək istəyir, "xoşbəxtlik balansı"nın pozulmasını arzu edir. Hünər bütün kainatı qüdrətli əylə işıqlandıra bilər.

**...Hünər söylədiyim o qüdrətli əl
Bütün kainata qoy qanad gərsin,
Bəşər karvanına o yol göstərsin.**

**Hünər qanad versin torpağa, daşa,
Dənizlər çatılıb gəlsin baş-başa.
Azadlıq ordusu varsın baş-başa,
Hər zəfər dastanı yadigar olsun,
Ölüm təslim olsun, həyat var olsun!**

Bəs "həyat nədir" ki, şair ölümün təslimçiliyinə həyatın tənənəsini qoyur. Filosof H.Spenser (1820-1903) "Həyat nədir?" sualına cavabında deyir: "Həyat daxili münasibətlərin daimi surətdə və müntəzəm olaraq xarici münasibətlərə uyğunlaşmasından başqa bir şey deyildir". İnsan həm daxili, həm də xarici mühitə adaptasiya olmaqla hünər göstərir və ölümünə məcazi mənada qalib gələr, zəfər, qələbə dastanını yazan insan fiziki həyatla mənəvi həyat arasında uyğunlaşma taparsa, ən yüksək əxlaqı davranışa sahib kəsilər, "əxlaqilik - insanın sosial mühitə ən mükəmməl uyğunlaşması" kəlamı fi-

rində "Məni"ne qayıdır və bütün fəsadlardan, pisliklərdən ucada dayanır. Dünyaya şöhrət olduğunu pafosla bəyan edir.

**Dünyaya bir şöhrət yaranmışız biz,
Günəş çökməmişdir qaranlığa diz.
Qoy olsun yamanlıq, o xain İblis!
Yaxşılıq çağırın hər qəlbni neyi,
Qurtaraq zəncirdən Promoteyi...**

Səməd Vurğunun "Həyat fəlsəfəsi" şeiri klassikliyini qorumaqdadır və ona naməhrəm əl toxunmamalıdır, poetik nümunədə həyat materialı mənəvi sərvətləri inkar etmir, didaktik - fəlsəfi ovqatla müəyyən dövrün sərhədlərini adlayır, aşib keçir və sonrakı nəsillərin bədii mühakiməsinə verilir ki, yenidən qavranılsın. Klassik əsərlər isə ümumiyyətlə sərvətlər toplusudur, insan taleyinə analitik, intellektual və emosional yanaşma nümunəsidir. Oxucular "dünyanın vəziyyəti"lə qarşılaşır və insan - varlıq konsepsiyasını istisna etmir. Necə ki, S.Vurğun Fəlakət (şər) və Səadət (xeyir) anlayışlarını üzəüzə qoyur, cəmiyyətin gələcək taleyindən ayırır:

**Fəlakət qocalmış... qartdır o köpək
Onun sümükləri tez çürüyəcək...
Səadət - gənclikdir adi - gələcək!
Onun gözələrində həyat eşqi var -
Var olsun gələcək! Var olsun bahar!**

Səməd Vurğun "Həyat fəlsəfəsi" şeiri haqqında 1935-ci ildə yazmışdır. "Mən öz yaradıcılığım qarşısında bir məqsəd qoymuşam: varlığımızın poeziyasını açıb göstərməklə həyatımızın mühüm ideyalarını fəlsəfi ümumiləşdirmələrə vermək, bilərəm ki, bu, çətin yoldur", (Bax: Sovet yazıçıları. Tərcümeyi - hal (rus dilində), I cild, Moskva, 1959-cu il).

S.Vurğun "Həyat fəlsəfəsi" şeirini yazdı. Antroposentrik telimə görə, insan Dünyanın son məqsədini burada tapır, lakin onun qarşısında acizdir; doğulanlar, dünyadan köçəçəklər - bütün canlılara aiddir.

**Quşlar qatar-qatar ellərdən keçər,
Bəşər nəsil - nəsil dünyadan köçər,
İnsanlıq gah zəhər, gah şərbət içər.**

(Əvvəli ötən sayımızda)

Qızı yanına gəldi. Onu diqqətlə nəzərdən keçirdi. O, sol kürəyi üstə çevrildi. Qaranlıq gecədə sayrısan ulduzların seyrini zərli tül pərdədən davam etdirdi:

- Niyə mənə yox? Məgər mən layiq deyiləmmi?

Ona baş çəkən xadiməyə:

- Eynəyimin şüşələrini sil, - deyərək düşüncələrini davam etdirdi. Belə nə dərəcədə ədalətli? Dostuma direktorluğu mən öyrətmişəm. O direktor keçəndə problemlər yaranırdı. Rəhbərlik eləməyi bacarmırdı. Dostum özünü yumşaq, mədəni aparırdı ki, əməkdaşlar onu yaxşı adam bilib xoş münasibət bəsləsinlər, onu eşitsinlər, orda-burda tərifləsinlər. Alınmırdı. Özümü nümunə göstərdim. Başa saldım ki, sərt ol. Sıxışdır. Cəzalandırmağa düşən məqamı əldən vermə. Üzündənsə nəcibluk yaşsın. Dəyərli mövzulu işlərdə elmi rəhbər yazıl, həmrəhbər yazıl. Yaxşı əsərlərdə sənənin də adın olsun. Dissertasiya yazmaq, alim adı almaq istəyənlərə qarşı həssas ol, sənə yaramayana maneçilik törət. Onun yenilikləri elm tarixinə qızıl həflərlə yazılmalı olsa belə. İmkanlarından sənənin istifadə etməyənə maneçilik törətməyənlərə işin olmasın. Sözüne baxan əməkdaşları təhrik elə ki, sənənin rəqibinə badalaq vursunlar. Yada sal. Sən də, mən də doktorluq diplomunu alanda ilk istəyimiz direktor keçmək olmuşdu. Arxamız möhkəm idi. Sənəkilər direktoruna asanlıqla güc gələ bildilər. Direktorun ərizəsini yazıb öz xoşuyla kabinetinə sənə verdi. Düzdü, əvvəlcə bir qədər müqavimət göstərmişdi. Sənənin dissertasiya mövzusu verdiyini, təcrübələrin aparılmasını təşkil etdiyini dedi. Alınmış nəticələri təhlil etdiyini, elmi məqalələr, dissertasiya yazdığını danışdı. Olsun da. Ərizəsini ki, yazdı. Bəs mənimki neylədi? Mənimki də haqqımda eyni sözləri dedi, ona minnətdar olacağımı tez-tez xatırlatdı, amma başqa otağa keçmək istəmədi. Nə oldu? Təcili yardım onu palataya apardı. Ha-ha-ha. Elədimi? Elədi. Nəticəsi nə olur? Deməli, bizimlə də kimlərsə eynilə rəftar etmək fikrinə düşə bilər. Belə söhbətlərdən sonra o, təcridcən formaya düşürdü, səhvlər buraxa-buraxa, zaman ötdükcə. Dostuma daha bir mühüm məqamı başa salmışdım. Həmişə, hər yerdə elmdən ağız dolusu elə təzədən danışmalısan ki, desinlər sən elm fədaşısən və aldığın mükafatlar, fəxrli adlar, tutduğun vəzifə layiq olduqlarından qat-qat aşağıdır.

O mənimlə tez-tez məsləhətləşirdi. Günlərin birində dostum zəng elədi: -Evvə kompüter almaq istəyirəm. Hansı markası yaxşıdır? Məni gülmək tutdu. Başa saldım:

ƏDALƏT AXTARIŞI

-Fərasətli direktor kompüterləri də, instituta gələn digər şeyləri də ev üçün marketdən almaz.

Dostum ilk dəfədən anlamadı, xırdaladım. Onun ilk dəfədən anlamadığı məqamlar az olmayıb, kənddə böyüyüb də, mənim kimi şəhər uşağı deyil ha. Hə, birini də xatırladım. Ona demişdim ki, hər zaman diqqətdə saxlamalı bir məqamı qətiyyənlərə bircə an belə unutmaq olmaz. İnstitutdakı

riantlardan biri ola bilməz.

Axtarışı davam etdirdi. Üreyinə yatan variantı axtarırdı. Yorğunluq özünü göstərirdi. Düşüncələri təkrar maddələrə yönəlirdi.

- Yox, qətiyyənlərə yox. Bunu başımdan çıxarmalıyam.

O qanəddici nəşə axtarırdı. Axtarışlar, düşüncələr onu üzümüşdü. Bədəni əsirdi. Özünü elə almağı bacarmırdı. Xadiməni çağırırdı:

-Mənə istidi, - şəhadət bar-

yazır. Onu maraqlandırdım. İnstituta elmi məsləhətçi götürdüm. Həftədə bir saat gəlirdi, bəzən gəlmirdi. Maaşını verirdim. Ona dedim ki, bizdə əla kompüterçi var. Şekilləri, qrafikləri, cədvəlləri də kitaba salmağı bacarır, verək yığsın. Razılaşdı. Dərslik hazır olana yaxın ona xəbər göndərdim ki, direktor, yeni mən, sənə bu qədər yaxşılıq etmişəm. Borclu qalmaq yaxşı əlamət deyil. Bu günün sabahı da var. Sən də onu dərsliyə həmmüəllif yaz. Professor razı oldu. Daha sonra xəbər göndərdim ki, nəşrini institutumuzun hesabına təşkil edə bilərəm. Xoşuna gəldi. Nəşri bir qədər uzatdım. Xəbər göndərdim ki, direktor titulla da, vəzifəcə də, yaşca da sənədən böyükdü. Onu birinci, həmmüəlliflərin başında yazmaq məntiqli olardı. Bir qədər düşünsə də səbirlə gözlədim. Axırda "hə" dedi. Mən də borclu qalmaq xoşlamıram. Kitabdən sonra bir il müddətinə də onu elmi məsləhətçi saxladım, maaşını aldı. Məndən nəşə getmədi ki. Haqqımdakı sonuncu məqalədə belə yazıldı ki, həmin dərslik mənim rəhbərliyim və bilavasitə iştirakımla qələmə alınmışdı. Belə çoxpilləli əməliyyat dostumun ağına gələ bilərdimi? İndi dostum Xiyabanda olsun, mənə ... Belə ədalətlidimi?

O, üzleşdiyi ədalətsizliklə barışa bilmirdi, istəmədi də.

-Dostumu xatadan qurtarmışam, - o düşünərək pıçıldadı.

Onu tər basırdı. Dəsmalını çıxardı. Alnının, üzünün tərini sildi. Düşüncələrini davam etdirdi. Dostum təzəcə direktor olmuşdu ki, başının üstünü qara bulud aldı. İstedadlı, işləməyi bacaran laboratoriya mü-

dirilərindən biri onun direktorluğunu tanımaq istəmədi. Laboratoriya müdirinin mövzusu həm də praktiki əhəmiyyətli idi, sənayedə tətbiq olunmaq üzrə idi. Təzə direktoru, yeni dostumu mövzuya birinci elmi rəhbər nədir, heç həmrəhbər də yazmağa razı olmurdu. Hələ ağziyirtliq da eləyirdi. Hər yerdə direktorun vəzifəsinə layiq olmadığından, iştirak etmədiyi əsərlərdə adını zorla yazdırdığından dəm vururdu.

Dostumsa onunla bacarmırdı. Mən beləsinə imkan vermərəm. Neylədim? Laboratoriya müdirinin qılığına girdim. Başa saldım ki, guya öz direktoruyla bacarmayacaq. Əbəs yerə vaxt itirməsin. İnstitutuma keçəcəyi halda onun üçün şərait yaradacağım, onu elmi işlər üzrə müavin təyin edəcəm. Keçdi, həm institutum, həm qırmağıma. Öz mövzusu, avadanlığı və əməkdaşlarıyla. Mən də neçə otaq ayırdım ona. Dostumun canı rahatlandı, mənə sağol dedi. Professor ilk vaxtlar məni işlərdə həmrəhbər yazmadı. Səbirlə oldum. Heç olmazsa ixtira patentlərinə yazar, fikrimdə keçdi. Yazmadı. Ona xəbər göndərdim ki, yaxşılıq etmişəm, o da mənə qarşı yaxşı olmalıdı. Əks halda boynunun ardını görəndə müavinlik vəzifəsini də görəcək. Razı olmadı. Onun belə rəftarı başqalarına nümunə olardı. Neylədim? Professorun ruhi xəstəliyi xəbərini yaydım. Akademiya prezidentinə vəziyyəti açıqladım. Onun rədd ... işdən kənarlaşdırılmasını xahiş elədim. O tərəddüd içində idi. Bildirdim ki, bütün tədbirləri özüm görəcəyəm. Ona başağrısı yaranmayacaq. Çətinliklə də olsa razılaşdı. Belə də gözləyirdim. Vaxtıyla prezident də bir rəqibini beləcə uzaqlaşdırmışdı. İstedadlı, bacarıqlı adamlar elmin inkişafına çalışırlar, dəyərli töhfələr də verirlər. Əlbəttə, burası yaxşıdır. Amma qanunlardan da danışsınlar, layiq olduqlarını da tələb edirlər, problem yaradırlar. Ortabablarla, yarımçıqlarla işləmək xoşdu, sözbəxan olurlar. Beş-altı yüz əsərin, ixtiranın, kitabın həmmüəllifi olursan. Əsən də başda sən yazılırsan. Deməli, bu işlərdə başbilen sən özünsən. Görkəmli alimlərdən biri kimi ad-san qazanırsan. Hayıf deyilmi aləbatlarla yarımçıqlar?

(Ardı var)

Rəsul RƏXŞANLI

Dostum ilk dəfədən anlamadı, xırdaladım. Onun ilk dəfədən anlamadığı məqamlar az olmayıb, kənddə böyüyüb də, mənim kimi şəhər uşağı deyil ha. Hə, birini də xatırladım. Ona demişdim ki, hər zaman diqqətdə saxlamalı bir məqamı qətiyyənlərə bircə an belə unutmaq olmaz. İnstitutdakı gözlərinin, qulaqlarının iki-iki olması kifayət deyil. O qədər olmalıdır ki, vaxtında hər kəsdən, hər şeydən xəbərdar olasan.

gözlərinin, qulaqlarının iki-iki olması kifayət deyil. O qədər olmalıdır ki, vaxtında hər kəsdən, hər şeydən xəbərdar olasan.

Xiyabanda bağlı onun rahatlığını artırırdı, çıxış yolunu tapa bilmədiyindən. Düşüncələri məsələnin həllinə apara bilmirdi. O, sağ böyrü üstə döndü. Dodaqlarında quruluq hiss etdi. Mineral suyu büllur stəkana süzdü. Bir neçə qurtum içdi. Sakitləşmədi. Əsəbiliyi güclənirdi. O, "ədalət budurmu" sualını təkrar-layaraq cavab axtarırdı. Cavabı görünməyən ümidi yox dərəcəsində idi. Həllini tapmaq möcüzə olar. Qəflətən bir məqamı xatırladı. Çox bahalı, çətin tapılan, qatı zəhərli maddələrin bəzilərinin evindəki seyfə saxlayır:

- Yooox, yoox, yox, bu, va-

mağı ilə kondisioneri göstərdi, - hərərəti aşağı sal.

Düşüncələri mərhum dostu ilə bağlı keçmişə yönəlirdi.

- Eeehh, xatırladıqlarım heç də hamısı deyil. Ona çox şeyi öyrətmişəm. Akademik seçilməyə tək-cə uğurları göstərən əsərlərin, hazırlanmış elmi kadrların siyahısı yazılmış və möhürlə təsdiqlənmiş hansısa kağızlar bəs deyil. Daha nəşə lazımdı. Həmin nəşə başlıca şərtidir. Arxa.

O köksünü boşaltdı.

- Yadıma nələrsə düşdü. İnstitut avtomobillərini köhnəlmiş, qəzaya uğramış kimi aktlaşdırıb heç neçəyə almaq, yaxınlarım üçün. Hə. Belə. Bir məqam da yadıma düşdü. Bunu mən eləmişəm. Onun ağı buna qətiyyənlərə çatmaz. Xəbər çatdı ki, universitetin tanış professoru bizim sahə üzrə dərslik